

Taxa postala
plátó in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
zsidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ROMANIA

1 LEU-POSTA

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Börmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Csütörtök 1937. április 22.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
IJAR 11. 92. SZAM

VILÁG TUKRE

A nemzeti parasztpárt és a cuzisták előretörése a választásokon

Sassu igazságügyminiszter a kisebbségi kérdés megoldásáról

Bucuresti, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt vezetősége, a Curentul jelentése szerint, behatárolt foglalkozott az utóbbi közéleti és megyei tanácsválasztások eredményeivel. Ecéből Mihalache sorozatos megbeszéléseket folytatott dr. Lupuval, Madgearuval és Armand Calinescuval, informálta magát arról, hogyan szerepeltek a pártkeretek az ország különböző részeiben a fővárosban tartott választások alkalmával. Megállapítást nyert, hogy Covorul, Dolj, Olt, Muresor és Caras megyékben a párt kitűnően szerepelt, ezzel szemben Botosani megyében a cuzista lista teljes egészében bekerült a tanácsba, Lapusna megyében a cuzisták mögé került a nemzeti parasztpárt és Eszak-Moldova, különösen Basarabia egyes megyéiben nincs mivel dicsekednie a pártnak.

Másrésztől a szociáldemokratákkal kötött kartell miatt az ifjúság exponensei lekerültek a jelölőlístákról. Az ifjúság, amelyet néhány idősebb pártvezető is támogatott, szabotálta a választási propagandát, amelynek során Mihalache, a párt vezetője, sem talált magának időt arra, hogy akár egyetlen propagandagyűlésen is megjelenjen. Ilariu Dobridor, az ifjúsági tagozat elnöke, a történetek miatt bejelentette lemondását. Ezzel szemben Lupu dr a szabotázsra tudja be, hogy a zölkérlétekben 19 szavazata hiányzott ahhoz, hogy három másik társával együtt bekerüljön a tanácsba és megtorlásokot követel. A Curentul szerint az ifjúság állítólag küldöttséget menesztett Mihalachehoz, amely követelte, hogy a pártelnök válasszon dr. Lupu és az ifjúság között.

Az igazságügyminiszter a kisebbségi kérdésről

A Dimineata mai számában Sassu igazságügyminiszternek a rend és az alkotmányos rendszer fenntartásával kapcsolatos nyilatkozatát kommentálja és kiemeli annak jelentőségét. Az igazságügyminiszter a kisebbségi kérdésben a következő nagyjelentőségű deklarációt tette:

— A mi nacionalizmusunk alkotó és termékeny. Az országban körülbelül négy millió kisebbségi román állampolgár él. Ezeknek a mi őszinte és határozott nacionalizmusunkban a következőket mondjuk:

— Nem Kérdezzük, hogy honnan jösztek, hanem hogy merre mentek? Ha Románia utján haladtok, mint az állam hí és lojalis polgárai, élvezni fogjátok, akárcsak az összes románok, törvényeink oltalmazó védelmét. Ha azonban hazánkkal ellentétes uton haladtok, az ország ellenségeinek tekintünk benneteket és eképpen fogunk bánni veletek.

Ma érkezik Bucurestibe Beck lengyel külügyminiszter

Ma zajlik le Schuschnigg és Mussolini velencei találkozója is

Varsó, április 21. (Rador.) A köztársasági elnök ma kihallgatáson fogadta Beck külügyminisztert, aki ma este Bucurestibe utazik.

A Polska Zbrojna című lap megállapítja, hogy Beck bucaresti útja újabb kő az európai béke oszlopához, amit a lengyel-román szövetség alkot. Ez a szövetség 15 éve áll fenn és nem gyengült meg. Pilsudski marsall mondta volt, hogy Románia, egyesülve Lengyelországgal, mely a nagy háború után újjászületett, a jog és igazság győzelmét jelképezi. A lap méltatja Károly királyt, aki iránt hódolattal viseltetik, majd így fejezi be: „A Lengyelországgal való szövetségre támaszkodva, Románianak meg vannak a megfelelő biztonsági garanciái, sőt olyan erő felett rendelkezik, amely elengedhetetlen a kapcsolatok normalizálásához és Európa e része légkörének enyhítéséhez.

hogy ez a szövetség az utóbbi időben olyan megpróbáltatásokat állott ki, amelyek megerősítik létjogosultságát. A kipróbált államférfinek, Antonescunak, a külügyminiszterium élére való kinevezése, a Varsó és Bucuresti közti együttműködés szorosabbá tételét eredményezte. Több hivatalos román személyiség varsói látogatása után, Beck el látogat Bucurestibe, hogy folytassa tárgyalásait román kollégájával s hogy még jobban kimélyítse a két ország szövetségi kapcsolatát.

Róma, április 21. (Rador.) Mussolini ma repülőgépen utazik Velencébe. Az éjszakát yachtja, az Aurora fedélzetén tölti és holnap fogadja az odaérkező Schuschnigg osztrák kancellárt.

Bécsi jelentés szerint Schuschnigg és Guido Schmidt holnap érkeznek Velencébe. A Havas szerint Mussolini ez alkalommal ismét kifejezésre fogja juttatni Ausztria függetlensége iránti ragaszkodását, viszont Schuschnigg hangoztatni fogja maradéktalan hűségét a római jegyzőkönyvek iránt.

Egyidejűleg az Iskra nevű lengyel hivatalos ügynökség is Beck bucaresti útjáról cikkezik. A cikkirő megállapítja, hogy a lengyel-román szövetség állandó tényezője marad a lengyel külpolitika rendszerének és

Az egyetlen fegyver volna talán, ha az érte hivatott zsidó szervek pert provokálnának ki a hasonló rágalmból, amelynek során bírói fórum előtt volna bizonyítható, hogy mindezeket a hamisításokat, a Cion bölcseinek jegyzőkönyvétől kezdve egészen az omszki székesegyház tornyán ékeskedő „Magen Dávidig” az esztelen gyűlölet találta fel a zsidóság ellen, hogy ezt a népet minél gyűlöletesebbé tegye a közvélemény szemé-

ben.

Ez a bírói fórum mondaná ki ítéletét a kérdésben és mondanunk sem kell, milyen emelt fővel állhatna a zsidóság e bírói fórum elé.

A rágalmazók persze nem fognak bizonyítani. A bizonyítás a mi feladatunk, a védekező feladata lesz.

Es ennek a bizonyításnak meg kell találni a formáját.

Angol-olasz versengés a Földközi tengeren

Az olasz lapok néhány héttel ezelőtt jelentették, hogy Olaszország óriási flottabázist épít a Pantelleria szigeten, amely csak 100 kilométer távolságra van a tuniszi partoktól és Sziciliától, vagyis Olaszország legdélibb nagy szigetétől is mindössze százötven kilométer választja el. A flottabázis elkészültével az olasz csatahajók teljesen elzárhatják a Földközi tenger nyugati felét és nemcsak Anglia leghatalmasabb tengeri erődtímenyének, Maltának szerezhetnek teljesen alárendelt szerepet, hanem két óra leforgása alatt elérhetik a tuniszi partokat.

Amióta kikiáltották a római császárságot, Olaszországnak majdnem ugyanolyan érdekei vannak a Földközi tengeren, mint Nagy-Britanniának. Olaszország csak a Földközi tengeren keresztül érheti el nagy északafrikai gyarmatát Líbiát és ugyan csak a Földközi és a Vörös tengeren át juthat el Abessziniába is. Ezzel szemben Angliának Indiába vezető legfőbb utvonala a Földközi tengeren át vezet. A brit világbirodalom felismerte ennek az utnak az életbevágóan fontos szerepét és igyekezett a legfontosabb pontjait megerősíteni. Így lett bevehetetlen szárazföldi és tengeri erődtímeny Gibraltár, amely a Földközi tenger bejáratánál fekszik, Malta és Alexandria, majd Suez, a csatorna torkolata. A világháború befejeztével Anglia jelentősen megerősítette pozícióját Kis-Ázsiában, Palesztina és Transzjordánia tulajdonképpen az impériumhoz tartozik. A világbirodalom alig két évvel ezelőtt fejezte be a haifai kikötő erősítési munkálatait, úgy, hogy a szuezi csatorna bejáratát és Anglia vitális érdekeit ma már három hatalmas tengeri flottabázis védi a Földközi tenger keleti részében. A lánc tehát Gibraltártól Suezig tökéletesnek lenne mondható, ha Olaszország nem kezdte volna meg ugyancsak a világháború befejeztével földközitengeri pozíciójának megerősítését. Elsősorban Líbiában épített két nagy erődtímenyt: Tripoliszt és Bengasit. Ez a két flottabázis biztosítja a nagy északafrikai olasz gyarmat biztonságát, de mindaddig, míg nem következett be a további olasz tengeri támpontok felépítése, az indiai utvonalat nem fenyegette veszély.

A görög-török háború idején azonban Anglia hibát követett el, amennyiben szó nélkül engedte, hogy az egymással elfoglalt hadviselő felek háboruszkodása közepette az olaszok bevonuljanak Rodoszra és a környező szigetekre. Olaszország így rendcsinálás ürve alatt megvetette lábát az Égei tengeren és a Rodoszban felépített hatalmas flottabázis ma ijesztő közelségből néz farkasszemet a szuezi csatorna bejáratával, de ugyanakkor ötszáz kilométernyire közelítette meg a Dardanellákat is.

A rodoszi flottabázis jelentette Anglia Földközi tengeri uralmára az első veszedelmet, amelyet azonban Haifa, Suez és Alexandria könnyen ellensúlyozhatott. Amikor azonban tavaly Spanyolországban kétségtelenül külföldi segítséggel kitört a jelen forradalom, Anglia megdöbbenéssel tapasztalhatta, hogy a Baleári szigeteken olaszok kötöttek ki. Ez a néhány sziget szinleg ugyan Franco uralma alatt áll, de ma már nyílt titok, hogy az olaszok lázas sietséggel építik ki palmai flottabázisukat, amely a jelek szerint Gibraltárt igyekszik sakkban tartani. A madridi fronton rengeteg olasz nemzetiségű katona harcol Franco soraiban és a diplomaták megnyugtató kijelentései és nyilatkozatai ellenére is erősen tartja magát az a hír, hogy Franco az olasz támogatás ellenében engedte a baleári

Az etnikai tanács

Mihai Ralea professzor, akinek az intellektuális munkanélküliséggel kapcsolatos tárgyú írását néhány nappal ezelőtt közöltük, a Dreptatea mai számában a következőket írja:

„Az elmúlt évben tagja voltam egy középiskolai tanárokat minősítő vizsgáztató bizottságnak. Ebben a minőségemben alkalmam volt megismerni azt a különös mentalitást, amely a mi ifjúságunkat mozgatja, s amelyben azt tartják. Az egyik dolgozatot, amelynek címe, „Dobrogea leírása” volt, a jelölt nem tudom miért, bizonyára, mert azt hitte, hogy úgy illik, kis önéletrajzzal vezette be. Elmondotta, hogy tisztviselő, hogy eredeti román szülőktől származik, élesen lefordította a politikai pártokat és végül igen érdekes konklúzióhoz jutott.

Azt kérte ugyanis a vizsgáztató bizottságtól, hogy tekintettel tiszta román etnikai származására és figyelembe véve különösen egy nagy román politikusi azon elvét, hogy Románia a románoké kell, hogy legyen, azt kérte, hogy dolgozatát nem tudományos, hanem etnikai szempontból ítéljék meg.

Dobrogea földrajzával kapcsolatos elveinek illusztrálására képen elmondta, hogy ezen országgrész kiterjedése 450 ezer négyzetkilométer, tehát másfélszer akkora, mint egész Románia területe. A Dunadeltáját egy szívesen szóló rajzon, amely a szöveget kísérette, Constantától délre helyezte el.

Ezek voltak tehát az országgról vallott földrajzi ismeretei a szélsőségesen nacionalista jövőbeni középiskolai tanár urnak. Ugy találta, hogy ennyire kell neki felkészülnie ahhoz, hogy országát szolgálhassa és boldogíthassa. Ami pedig a katedrához való jogait illeti, a hozzáértés helyett etnikai tisztaságára hivatkozott. A jelölt ur filozófiája szerint a nacionalizmus felment az érdemek alól.

Egy ország két módon pusztulhat el. Először, ha idegenek hódítják meg. Másodszor vezetőinek tehetetlensége folytán. Ha az országok megülnek a betegekkel, ha a mérnökök hidjai összeomlanak, ha a tanárok arra tanítják a gyerekeket, hogy a delta Constantától délre van, nincs szükség idegen invázióra ahhoz, hogy egy ország elveszen.

Es legjobb eszköz ennek elérése: arra tanítani a gyerekeket, hogy ha valaki viharosan nyilvánítja románágát, a többi közböbös és másodrendű. Szerencsétlenségre sok középiskolai tanárnak azok közül, akik szankciók terhe alatt uszítják a tanulókat, hogy kampókeresztet viseljenek a gomblyukban, ez a mentalitása.”

Bírói fórum elé!

A Buna Vestire ma érdekes képpel lepi meg olvasóit. Azt állítja, hogy Omszban a görögkeleti katedrális elbontották a „Judeo-kommunisták” és zsinagógát csináltak belőle.

Bizonyításul a lap közli a volt katedrális képét és azt állítja, hogy a kereszt helyett most Magen Dávid diszeleg a székesegyház tornyain.

Megnéztük a képet. Természetesen nem Magen Dávid látható a tornyon, hanem az ótágu kommunisták csillag, ami épp úgy jelvénye Szovjet-Oroszországnak, mint a kampókereszt a Harmadik Birodalomnak.

Nyílt és hazug hamisítás történik tehát. Mit lehet ellene tenni? Megírhatjuk a Buna Vestire számára például azt, hogy Kievdn, ahol 200 ezer zsidó lélek lakik, összesen egy zsinagóga van, valahol a város végén, szigorú állami felügyelet mellett.

Az összes többi zsinagógákat — legalább száz zsinagóga és imaház volt ebben a városban — elbontozta az ateista szovjetkormányzat.

De mit használnak itt az érvek? A minapában Bratescu-Voitesti, az Akadémia tagja, a legnagyobb román nevelő, írta egy cikkében, hogy Oroszországban az összes keresztény templomokat lerombolták, csak a zsinagógákat nem. Sőt, azt állította, hogy a keresztény templomokból is zsinagógákat csináltak.

A rágalmazóknak ez az áradata özönl el naponta a román sajtó. Es ez a sajtó évtizedek óta mérgezi meg egy generáció lelkét és változtatja át a primitív lélekben bujkáló antiszemizmust fajgyűlöletté.

Azt hisszük, ütött az óra, amikor már teni kell valaszt a rágalmazók ellen.

ITÓL
alatt
hat.

lábak; égg
yükszemekl
és könnyü
i megköny-
kszemeknek
a gyökere-
az ered-
jdalom- és
nik. Hinte-
meleg vízbe
zerien fe-
ez erőtelje-
a pezsgő-
badt lábait
gyulladá-
ban felér-
gyökerekn
sáros hatá-
atokat lelo-
enyvedéseket
hogy valo-
restől köny-

g ma sze-
dellet. Ga-
ása esetén

angol te-
Bilbaó
iltmány-

ogó vé-
töben hor

rancia és
amelyek
által kül-
arseillebe,
n francia,
n jelenleg
nyol kor-
ngérszeti
azonban
nem le-
csak ha
ciaország-
ágról van
rancia.

ök pártjai
a felkelők
adott ki,
párt és a
„Falanga
ons” név

lista mun-
áz új ala-
otális álla-
ységs ve-
miliciái
des hadse-
egy tábor-
ónke ma-
ság és po-
rt az állam
teget fogja

be-
nyelv

o megtorlás-
ókat a kül-
a zsidó kul-
tása után a
most a héber
okról a tam-
amelyeket a
Palesztinába
ára tartanak
indokolják,
lősek azon-
ban és más
ében a nem-

okizó R. E.
L. Pop 18

Egyetemi tanárok által megállapított biz-
tos határu a
BIXADI-VIZ,
amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és
gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb,
mert fogyasztása enyhén, biztosan és
mindig kellemesen hat. Kapható minde-
nyütt. 25 üveg vételnél a forrásnál is meg-
rendelhető. Adm. Izvo:ului Bicsad, jud.
Satu Mare.

olasz flottabázis felépítését, másszóval
Olaszországnak adta át Mallorca szigetét.

Ha az olaszoknak sikerül végleg beren-
dezkedni Palma kikötőjében, akkor nem-
csak az Indiába vezető út felé tornyosodik
szinte leküzdhetetlen bástya, hanem Fran-
ciaország és Algír közé is éket vertek.
Olaszországban állandóan cáfoltják ezeket
a híreket, amelyeket legutóbb is rosszaka-
ratu hírlapi kacsának minősített. Ugyan-
akkor azonban megkezdtek a Pantelleria
sziget megerősítési munkálatait, amellyel
teljessé válik Anglia bekerítése a Földközi
tengeren. A pantelleriai flottabázis véget
vet Malta erejének, hiszen az olasz repü-
lők és csatahajók a Pantelleria-Tripolisz
—Bengasi háromszög közé szorult és be-
vehetetlennek hitt brit erődítményt órák
alatt teljesen elzárhatják a világtól, ugyan-
akkor természetesen egyetlen brit motor-
csónak sem haladhat át a háromszögon az
olaszok tudta és beleegezése nélkül.

A Földközi tengeren a pantelleriai flotta
bázis elkészülte után öt tökéletesen kiépít-
ett brit erődítmény néz farkasszemét öt
még tökéletesebb és teljesen modern olasz
bázissal. Kétségtelen, hogy az olasz flotta-
bázisok sokkal kedvezőbb helyzetben van-
nak, mint az angol erődítmények. Olasz-
ország közepetengeri előretolt bástyáit min-
den akadály nélkül bármikor el tudja látni
élelemmel, üzem- és emberanyaggal, ezzel
szemben a brit bázisok messze esnek az
anyországtól, szét vannak szórva és leg-
feljebb csak Egyiptomra és Indiára tá-
maszkodhatnak. Egyiptommal csak nem-
régén kötött szerződést Anglia és ez a
megegyezés újra megnyitotta John Bull
jogait a Nilus mentén. Indiában pedig, hol
most ugyan szélszél van, az a veszély fe-
nyeg, hogy a benszüllötték óriási tulereje
egyszerűen elsöpri az angol uralmat, mely
végtére mégis csak idegen érdekek szolgál-
tatába állította a háromszázötven millió
hatalmas országot.

Az angol közvéleménynek a legutóbbi
hetekben észlelt idegessége teljesen érthe-
tő. Az angol-olasz uriemberi megegyezés
nagyon kevés eredményt hozott és Musso-
lini tripoliszi beszéde fokozta az angol
nyugtalanságot.

Kétségtelen, hogy a két nagyhatalom
közepetengeri stratégiai helyzete a központi
fekvési Itália javára billenti a mérleget,
de mindenesetre csak látszólag, mert Olasz
ország és erődöveinek központi fekvését
Anglia a Szezi csatornával ellensúlyozza.
A csatorna, mint tudjuk, egyformán szol-
gálja az India felé irányuló angol és az
Abesszinia felé irányuló olasz érdekeket.
Szezen brit lobogót lenget a szél és az
Alexandria—Suez—Haifa hármás bázis
garantálja a csatorna biztonságát és sért-
hetetlenségét Nagy-Britannia számára.
Hiába áll azonban biztosan a csatorna, ha
az odavezető utat fenyegeti veszedelem és
hiába tartja Olaszország a Középtenger
egy részét a kezében, ha a csatornán az
angolok parancsolnak. Ez a valóság és
kétségtelen, hogy mindkét hatalom egyfor-
mán számol a saját erejével és gyengesé-
gével is. Az abesszin események igazolják
legjobban ezt a feltevést. Anglia elzárhat-
ta volna Olaszország elől a Szezi csator-
nát és ebben az esetben Olaszország csak
évtizedek alatt foglalhatta volna el Etió-
piát, ahol még ma is Haile Selasszie pa-
rancsolna. Ez a megtorló intézkedés azon-
ban a nyílt ellenségeskedést jelentette vol-
na a két közepetengeri nagyhatalom között
és Anglia inkább feláldozta Abessziniát,
amelyet pedig mindaddig igyekezett támo-
gatni Olaszország imperialista törekvései-
vel szemben, hogy megmenthesse az Indiá-
ba vezető utat, amely a legfőbb útje a
világbirodalomnak. Így lett a földköziten-
geri versengés kiegyenlítője és nagy simi-
tópontja Suez. Suez tehát a legfontosabb
szerepet tölti be a közepetengeri verseny-
ben. A nagyhatalmak érdekei ennél a pont-
nál találkoznak és valószínű, hogy Suez
lesz mindig Anglia és Olaszország közötti
felszültségeknek a kiegyensúlyozója.

Megkezdődött a cionista Akcións- komité jeruzsálemi ülészaka

Újabb verziók állítólagos zsidó-arab béketárgyalásokról

Jeruzsálem, április 21. Tegnap délelőtt ült
össze Jeruzsálemben a cionista Akcións-
komité Ussischkin elnöke alatt. Az (A. C.
tagjainak legnagyobb része már vasárnap az
országban volt. Csak Weizmann és Bro-
detsky nem érkezett meg Jeruzsálembé.
Brodetsky távolmaradása előrelátható volt,
de ugyáztik Weizmann sem vesz részt az
A. C. ülészakán. Jeruzsálemi körökben ugy-
tudják, hogy a Jewish Agency és a Cionista
Világszervezet elnöke kénytelen Londonban
maradni, ahol fontos politikai események
tartják vissza. Az angol fővárosban eszerint
rendkívül nagyjelentőségű tárgyalások foly-
nak Palesztina politikai jövőjével kapcsola-
tosan és olyan fordulat várható, ami ele-
gedhetetlenné teszi Weizmann jelenlétét.
Az „Evening Standard“ című jólinformált
angol lap tudni véli, hogy a királyi bizottság
jelentését május 20-án fogják közzé tenni.
A lap értesülése szerint maga

Weizmann Chaim, a Jewish Agency el-
nöke is számol azzal a lehetőséggel,
hogy a királyi bizottság jelentésében
Palesztina kantonizálását, vagyis arab
és zsidó zónára való elosztását fogja ja-
vasolni az arab-zsidó kérdés megoldásá-
ra, de semmiesetre sem kerül sor olyan
tervre, amely az országnak kettősos-
ztását és egy részének Transzjordániá-
hoz való csatolását irányozná elő.

Az „Evening Standard“ végül rámutat arra,
hogy a francia kormány, de különösen Leon
Blum miniszterelnök, akit meghitt barát-
ság fűz Weizmannhoz,

igen aktív érdeklődést tanúsít az ak-
tuális cionista problémák és a palesztin-
ai ügyekben folyó tárgyalások iránt.

Zsidó-arab béketárgyalások

A palesztinai arab sajtóban újból lanszi-
rozzák az állítólagos zsidó-arab béketár-
gyalásokról szóló híreket. Néhány héttel ez-
előtt egy newyorki lap röpitette világgá
hírt, hogy Párizsban béketárgyalásokat fol-
yattak a cionista vezetők egy előkelő arab
személyiséggel. A híradást nyomban meg-
cáfolták cionista részről. Most az arab la-
pok vélik tudni, hogy Weizmann és Sbertok
Genfben tárgyalt egy igen befolyásos szíriai
arab előkelőséggel és tíz évre szóló béke-
egyezményre tettek ajánlatot. E tíz esztendő
alatt 400.000 zsidó vándorolna még be Pa-
lesztinába, az egyezmény értelmében. A
tárgyalások azonban nem vezettek ered-
ményre, — írják az arab lapok.

Londoni cionista körökben határozottan
cáfolták az arab lapok fenti híradását, ame-
lyeket légbőlkapott kitalálásnak minősítet-
nek. Sbertok egyáltalán nem volt Svájcban,
Weizmann pedig csak St. Moritzban járt
az utóbbi időben és nem Genfben.

Haj Emin el Husseini jeruzsálemi fő-
mufti intervjut adott a „Havas“ úgynökség
tudósítójának, amelyben kategórikusan ál-
lást foglalt Palesztina kantonizálása, vagy
más formában történő felosztása ellen. Az
arabok — mondotta a mufti — a mandátum
megszüntetését követelik.

A „Manchester Guardian“ behatóan fog-
lalkozik a cionisták magatartásával a kan-
tonizálási és kettősztási tervekkel szem-
ben. A lap hangsúlyozza, hogy a zsidók nagy
része akkor is ellenállást fog tanúsítani Pa-
lesztina kettősztásával szemben, ha a zsidó
zónának teljes önkormányzata lesz. A zsidók
nagy részének magatartása attól is függ,
hogy állapítják meg a zsidó állam hatá-
rait és milyen lesz annak az alkotmányja.

Abdullah emir Palesztina trónjára
aspirál

Jeruzsálem, április 21. A Nabluszban meg-
jelentő „Sut-al-Shahaba“ című arab lap rá-
mutat arra, hogy Abdullah emir a kezdemé-

Primeros Gummi

**AZ ÖN EGÉSZSÉGE ÉS IDEGEI VE-
SZÉLYBEN VANNAK!** Csak egyszer ve-
gye az új „Brilliant-Extra-Primissa“,
vagy a „Luxus-Silken-finet“ minősége-
ket, amelyek orvosok által lettek ajánlva
és meg fog gyógyítani, hogy Primeros a leg-
kellemesebb és legbiztosabb védelmet
nyújtja, ami csak létezik. Aki egyszer
Primeros-t vett! mindig csak ezt fogja
venni!

nyezője Palesztina arab és zsidó részre való
felosztása tervének és ezáltal akarja meg-
szerezni magának Palesztina trónját. A lap
szemére veti az emirnek, hogy személyes
ambícióért feláldozza az arabok érdekeit.
Abdullah egyébként Jeruzsálemben járt
a múlt héten és beható politikai tanácsko-
zásokat folytatott az arab vezetőkkel, köz-
tük Ragheb bey Nashashibivel, dr. Khaldi
jeruzsálemi polgármesterrel, Amini bey Abdul
Hadival, a legfőbb arab bizottság titkárá-
val és Hassan Sidki Dajanival. A főmufti
távolartotta magát a tárgyalásoktól. Azok-
ról a tervekről folyt a tanácskozás, ame-
lyeket londoni látogatása során akar szóvá
tenni a transzjordániai uralkodó.

A londoni koronázásra egyébként a pa-
lesztinai zsidóság is meghívást kapott és
a jisuvi képviselőtében Jizchak Ben-Cvi, a
Vaad Leumi (nemzeti tanács) elnöke teg-
nap elutazott Londonba.

A zavargások évfordulója

Jeruzsálem, április 21. Április 19-én volt
az újabb palesztinai zavargások kezdetének
első évfordulója. Az évforduló alkalmából
gyászünnepélyek és istentiszteletek voltak
Jeruzsálemben és az ország különböző zsidó
centrumaiban az esetért hősök emlékére.

Az arab lapok is megemlékeztek az év-
fordulóról és felszólították az arab vezetö-
ket, hogy nemzeti ünneppé proklamálják
ezt a napot.

URANIA MOZGÓ Csak itt látható!

Egy szpáhi regénye

PIERRE LOTI exotikus regényének filmváltozata. A francia filmgyártás egyik remeke.

Főszerepekben:

Georges Rigaud, Raymond Cordy

Ítélet hat bucovinai ukrán fiatalember irredenta pörében

Cernauti, április 21. Tegnap este hirdet-
tek ítéletet az izgatásra való provokálással
és nemzetsérettel vádolt hat ukrán fiatal-
ember ügyében. A vádlottak Vladimir Teo-
doriuc, Nicolae Nosaciuc ügyvéd, Iva Hre-
horovici diák, Bocioc tisztviselő, Oresta
Vebachinschi diák és Denis Criatcovschi
ügyvéd, akik a cernauti színházban rendez-
ett ünnepségen, amely Taras Sevcenco
ukrán költő emlékét volt hivatala dicsőíte-
ni, amikor a zenekar a román királyhim-
nuszt játszotta, füttyülni kezdtek.
Teodoriuc vádlott cinikusan beismerte,
hogy amikor különböző román dalokat éne-

keltek, ő füttyült. A többi vádlott tagadta
a terhére rótt bűncselekményt. A perbe-
szédek elhangzása után a következő íté-
let hozták. Teodoriuc vádlottat öt évi söté-
tét zárkával sulyosított börtönre, 20 ére
lej pénzbírságra, polgári jogainak 5 évre
való elvesztésére és kétezer lej perköltsé-
gre ítélték. Nosaciuc ügyvédet négyévi börtö-
nre, 20 ezer lej pénzbírságra, Hrehoro-
viciot két évi börtönre, 10 ezer lej bírságra,
Bociocot 6 havi börtönre, Criatcovschi két-
évi börtönre ítélték, Vebachinschi diákot
felmentették.

Negyven százalékkal emelik Satu-Maren az állami adókat

**A pénzügyigazgató egycduláló indokolása szerint Satu-Maren már
című a gazdasági válság és a polgárságnak megjavult
a fizetőképesége**

Satumare, apr. 21. Popovici Gedeon pén-
zügyigazgató, az adókövetési pénzügyigazga-
tóság vezetője, utasította az adókövető bi-
zottságokat, hogy az egész vonalon emeljék
fel az ideai adókat. A pénzügyigazgató által
tervezett adóemelés 40 százalékos, a múlt
évi adóhoz viszonyítva. Elsősorban a nagy-
vállalatok jönnek számban az ideai adóeme-
lésnél, de nem tesznek kivételt a most osz-
tályozás alá kerülő „valuta-fixa“ adózók-
kal sem.

A pénzügyigazgató azzal indokolja elha-
tározását, hogy az egész országban és így
Satumaren is vége a gazdasági depresszió-
nak, megkezdődött a fellendülés új kor-
szaka, úgy hogy az adófizető polgárság
könnyen elbir egy kis adóemelést.

Holott... a közvetett adók, fogyasztási és
egyéb illetékek kibíratatlan sulyal nehe-
zednek Satumare s az egész ország kisem-
bereire. Az Unió vagongyár is éppen most

készül szelnek ereszteni 1000 munkást, ami
miatt havi 6—7 millió lejfel fog megcsap-
panni a város üzleti forgalma, úgyhogy a
pénzügyigazgató ötletszerű emelési szándé-
ka a lehető legrosszabb időben jött. De
Popovici pénzügyigazgató keresztülviseli
akarátát, mert — amint mondotta — neki
kötelességei vannak az állammal szemben.

— Az állami költségvetés is emelkedett
40 százalékkal, emiatt én is kénytelen va-
gyok Satumare lakósaíra ugyanennyivel
több adót kivetni.

— A bankkormányzó külföldi útja. Bucu-
restiből jelentik: Mitita Constantinescu
bankkormányzó pénteken utazik Baselbe,
ahol résztvesz a nemzetközi fizetésrendezés
bank közgyűlésén. Easeliből a bankkormány-
zó Londonba utazik és május 15-ig nem tér
vissza az országba.

London Dezső elsőrendű uriszabósága

készíti az eredeti angol modell szerinti legegységesebb ruhákat úgy saját,
mint hozott anyagból. CLUJ, Str. Regina Maria 44.

Weisz Kálmán és Jenő
szabócég 15 éven át volt munkavezetője.

Washington, a
kiáltványt intéze
ben rámutat ar
mok 1938. évi k
rint a bevétel 6
7 milliárd 324
ficit. Roosevelt
Allamok sokkal
verkezési célok
amelyek a civil
szélyt jelentik
nek. A munká
félmilliárdot írá

Az U...

Bucaresti, ap
Vasárnap az U
Tomis terembe
dr. Fildermann
te dúló antisze
kal bizonyított
valótlanságát
foglalkozott
kommunisták,
egész jobboldal
sitja a bolsevi
kal és logikus
re az abszurd
mondotta több
megszünteti a
vényelőtti egye
éppen ellenke
A továbbiak
tába száll Fild
totta, hogy 150
tend akarnak
minden cáfolat
a riadó.

Az Universu
jedelmes cikke
mann állításai
„Ha, mint a
a zsidók harc
elleni küzdelem
ne, hogyan ma
Romániában,
gokban a kom
terjesztik és t
kommunista
óriási többség
a kommunista
százaléka zsidó
arányban zsidó
kommunizmus
mert „megszü
vény előtti eg
madják sajtó
hatalmas nem

Közéttett-e
tős minőségéb
mint a Zsidó
len felhívást
mért erre a ve
akik a judaiz
ban annyira
és az a szoká
a zsidókra, a
felvettek-e va
cionálé és a
müködő zsidó
tartást? Az
pai zsidók hi
emelynek kap
zetiének mo
az országokba
szimpátiával
galmat, amel
álló eszközze
Akkor mire
állítását, hog
Igy szól az
kommunizmu
sze. Ezekkel
lanságtól és
lításokkal ne
A zsidó sajtó
és a zsidó kö
lan esetben
kommunizmu
kézenfekvőbb
a vádnak a

Amerika költ a legkevesebbet a fegyverkezésre

Washington, április 21. Roosevelt elnök kiáltványt intézett a kongresszushoz, amelyben rámutat arra, hogy az Egyesült Államok 1938. évi költségvetési előirányzata szerint a bevétel 6 milliárd 906 dollár, a kiadás 7 milliárd 324 dollár, tehát 418 millió a deficit. Roosevelt elnök megállapítja, hogy az Államok sokkal kevesebbet költenek fegyverkezési célokra, mint azok az államok, amelyek a civilizációra nézve a legfőbb veszélyt jelentik és amelyek a csőd felé sietnek. A munkanélküliség segítészére másfélmilliárdot irányoz elő a költségvetés.

Az Ön részére

Nagyságos Asszonyom!

Fiatalos, szép, üde arcszint és ellenállóképeségű bőrt csak a **NIVEA-KRÉM** rendszeres használata által érheti el

NIVEA-KRÉM

Az Universul és dr. Fildermann vitája

Az Universul szerint az Agudat Jiszráél a kommunizmust támogatja Közép-Európában

Bucuresti, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap az Uniunea Evreilor Roman a Tomis tereben gyűlést tartott, amelyen dr. Fildermann foglalkozott az országszerkezete dülő antiszemita izgatással és adatokkal bizonyította az antiszemita rágalmak valótlanágát. Elsősorban azzal a váddal foglalkozott Fildermann, hogy a zsidók kommunisták, aminek alapján aztán az egész jobboldali sajtó a zsidósággal azonosítja a bolsevizmust. Fildermann adatokkal és logikus okfejtéssel világított rá erre az abszurdumra. „A kommunizmus — mondotta többek között Fildermann — megszünteti a magántulajdont és a törvényelötti egyenlőséget. A mi harcunknak éppen ellenkező céljai vannak.”

A továbbiakban az Universullal is vitába száll Fildermann, mert a lap azt állította, hogy 150 ezer német zsidó menekültet akarnak Romániában elhelyezni és minden cáfolat ellenére a lap tovább fujta a riadót.

Amit az Universul válaszolni tud

Az Universulban Romulus Seiseanu terjedelmes cikket ír és vitába száll Fildermann állításaival.

„Ha, mint ahogyan Fildermann állítja, a zsidók harcának célja a kommunizmus elleni küzdelem, tehát annak kiirtása lenne, hogyan magyarázható meg, hogy mind Romániában, mind pedig a többi országokban a kommunizmust csak a zsidók terjesztik és támogatják; hogy az összes kommunista szervezetekben a párthívek óriási többségét is zsidók alkotják, hogy a kommunista perekben a vádlottak 98 százaléka zsidó és védőik pedig ugyanilyen arányban zsidók. Ha a zsidók számára a kommunizmus valóban veszélyt jelent, mert „megszünteti a tulajdont és a törvény előtti egyenlőséget”, miért nem támadják sajtójukban, valamint számos és hatalmas nemzetközi szervezetekben?”

Az Agudat Jiszráél, mint kommunista szervezet

Között-e valaha dr. Fildermann ketős minőségében: mint az UER elnöke és mint a Zsidó Központi Tanács elnöke egyet len felhívást is, mely hittársainak figyelmét erre a veszélyre felhívja? A rabbik, akik a judaizmus minden megnyilatkozásában annyira tevékeny szerepet játszanak, és az a szokásuk, hogy átkokat szórjanak a zsidókra, akik eltérnek parancsaiktól, felvettek-e valaha is a Harmadik Internacionálé és a kommunista szervezetekben működő zsidók érdekeivel ellentétes magatartást? Az Agudat Jiszráél a középeurópai zsidók híres nemzetközi egyesülete, amelynek kapcsolatai vannak a többi nemzeteknek mondott szervezetekkel ezekben az országokban, mindig érdeklődéssel és szimpátiával figyelte a kommunista mozgalmat, amelyet minden rendelkezésére álló eszközzel bátorított és segített.

Akkor mire alapítja Fildermann azt az állítását, hogy a zsidók antikommunisták? Így szól az Universul cikkének a zsidó kommunizmus veszélyével foglalkozó része. Ezekkel a rosszindulattól, tájékozatlanságtól és valótlanágoktól hemzsegő állításokkal nevétséges volna vitába szállni. A zsidó sajtó és a zsidó pártok, a rabbik és a zsidó közélet minden fóruma számtalan esetben szögezték le álláspontjukat a kommunizmusmal szemben és mindig a legkézenfekvőbb módon bizonyították annak a valószínűségi tarthatatlanságát, mely a zsi-

dókat a kommunizmusnak akarja azonosítani. És mit lehetne érvül felhozni arra a képtelen vádra, hogy az Agudat Jiszráél Közép-Európában egyik támogatója a kommunista mozgalomnak? Az Agudat Jiszráél a vallásos zsidók szervezete, amely mindenütt a világon létezik, csak éppen Szovjetországban tiltották be és mely vallási posztulátumaival alapvető módon áll szemben a tételes vallást tagadó ateista kommunizmussal, olyan távol áll a kommunizmustól, mint maga az Universul. Romulus Seiseanunak ez az Agudat Jiszráéllel kapcsolatos állítása leplezi le leginkább azt a szándékot, amely a sorok között meghúzódik. Elképesztő, hogy éveken keresztül ilyen fejtegetéseire állított megokolásokkal és fordításokkal izgatják egyes sajtótermékek az ilyen kérdésekben járhatlan és éppen ezért befolyásolható román közvéleményt!

A továbbiakban a német zsidóknak Romániában való letelepítéséről értekeznek a

cikkirő és visszautasítja azt a vádat, mint-ha hamis adatokat terjesztett volna.

Ezután pedig részletesen ismerteti a népszövetségi menekültügyi bizottságnak 1935 végén tartott ülése jegyzőkönyvét, amelyben a német emigránsoknak egyes országokban való elhelyezéséről beszéltek. Jellemző Seiseanu eszközeire, hogy újra fel eleveníti azt a jegyzőkönyvet, amely megszületésének pillanatában már le is került a politikai élet napirendjéről. Maga Titulescu volt az, aki a parlamentben és sajtónyilatkozatban jelentette ki, hogy Románia nem hajlandó azt az ötvenezer (nem pedig 150 ezer) zsidót befogadni, akikre vonatkozóan a Népszövetség menekültügyi bizottsága a kormányhoz kérelem fordult. Miután Titulescu ezt az álláspontot leszögezte, senkisé nem gondolt arra, hogy Romániában a német zsidó menekülteknek menedéket biztosítson. Ez a veszedelem tehát nem fenyegeti azt a közvéleményt, amelyet az Universul irányít és amely nyilván,

mert az Universul nem tartja helyesnek olvasóit a való tényekről informálni, nem is tudja, hogy Románia azóta is kivándorlási ország a zsidók szempontjából, ahonnan a lehetőségek szerint tömegesen költözködnek ki a zsidók a tengerentúli államokba.

Ilyenformán kár volt újra felvetni az orosz forradalom után állítólag Basarabiába menekült 150 ezer zsidó kérdését is. Itt ugyan önként adódik az az érv, hogy vajjon miért menekültek el ezek a zsidók Szovjetországból, ha a zsidóság a kommunizmussal azonos, de ez az önkéntelenül felvetődő logikus kérdés is háttérbe szorul a statisztikával szemben. A statisztika pedig, amelyet nemrég hoztak nyilvánosságra, azt mutatja, hogy a zsidóság száma Romániában a világháború befejezése óta 120 ezer lélekszámmal csökkent, részben a szaporodás arányszám állandó visszaesése, részben pedig amiatt, hogy a zsidók gazdasági helyzetük fokozatos romlása miatt kivándorlásra kényszerülnek az országból. Ez maga a meztelen igazság. Az igazsággal pedig vitatkozni nem lehet, azt legfeljebb csak a valóságának megnevezésével elmondható lehet. És ezen az uton jár az Universul cikkirője.

Hadjáratot indít a kormány az utleveles idegenek ellen

Revízió alá veszik az összes tartózkodási engedélyeket

BUCURESTI, április 21. A fővárosi lapok értesülése szerint az utlevelek alapján Romániában tartózkodó idegenek számának felülvizsgálása rendkívüli eredményekre vezetett. A háború óta nem volt ilyen nagyszámú idegen Romániában. Ezért a Tempo szerint a kormány elhatározta, hogy hadjáratot vezet az utlevelesek ellen. Húvonta fogják az illetők helyzetét revízió alá venni és csak hónapról-hónapra fognak kiadni itt tartózkodási engedélyeket. A lap tudni véli, hogy vissza fogják venni az utóbbi években kiadott összes tartózkodási engedélyeket és azokat alapos revízió alá veszik.

SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel:

Egy férfiert sem érdemes...

WALTER REISCH, az „EPISODE” rendezőjének legújabb alkotása.

Főszerepekben:

- LULI v. HOHENBERG, Európa legszebb nője
- FRED HENNINGS, a bécsi BURGTHEATER művésze.
- ANNY MARKART, a bécsi OPERA ELSŐ TÁNCOSNŐJE.

Costachescu professzor:

„Ahelyett, hogy folytatta volna a harcot, ellenünk fordította a gárdistákat a kormány”

A cuzizmus nemsokára rossz emlék lesz csupán

Bucuresti, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Costachescu professzor, a nemzeti parasztpárt konzervatív szárnyának vezetője, igen érdekes beszédet tartott tegnap este a párt iasii tagozata által összehívott választógyűlésen. Ismeretes, hogy szombaton kerül iasiban előtérbe a községi tanácsválasztás, amelynek a jobboldal különös jelentőséget igyekszik adni. A nemzeti keresztény-párt listájának élén első helyen maga Cuza professzor szerepel.

Costachescu elmondotta, hogy a liberálisok a közigazgatási törvényben azért írták elő a tanácsosok egy részének időről-időre való kicserélését, mert így jobban biztosítható a községi gazdálkodás folytonossága, mint az egész tanács kicserélése utján. Most azonban politikai jelleggel adnak ezeken a választásoknak és élüket a nemzeti

parasztpárt ellen irányítják. A szélsőjobboldali pártokat támogatva és csak ellenünk harcolva, a liberálisok nagy hibát követtek el, mert ez a harc közvetve önmaguk ellen is megy. Egyébként az egész liberális kormányzást a program hiánya és a vezetés tájékozatlansága jellemzi. A belpolitikában 1933-ban harcot indítottak a gárdisták ellen, de az első incidens közbejötténél, midőn Duca elesett, a liberálisok ahelyett, hogy folytatták volna a megkezdett akciót, köpenyget fordítottak és ellenünk irányították a gárdistákat.

A külpolitikában a liberálisok vonalvezetése cikk-cakkban megy és hol jobbra, hol balra lendül. Szövetségi kapcsolataink meggyengültek. Az egész ország elképedésére kidobták Titulescut és ugyanakkor kijelentették, hogy egy új külügyminiszter foly-

tatni fogja Titulescu külpolitikáját. Mindent csináltak azonban, csak éppen Titulescu politikai vonalvezetését nem követték. A külkereskedelmi rendszert eddig 36-szor módosították. Tatarescunak semmilyen programja nem volt, mert nem álmódhatott arról, hogy miniszterelnök lesz. A következő nyelveket az ország sínyli meg.

Az országban most két áramlat harcol egymással. Az egyik az alkotmányos intézményeket és szabadságjogokat védi, a másik vissza akar téríteni bennünket a középkorhoz, a rahszolgasághoz.

A terror azonban nem lehet tartós és az elnyomatás nem lehet állandó kormányzási rendszer. Eppen ezért a hamis jelszavakra és megvalósíthatatlan ígéretekre támaszkodó jobboldali áramlat el fog mulni, legfeljebb szomorú emlékeket hagyva hátra.

Könnyű cuzistának lenni. Könnyű azt mondani, a parasztnak, hogy minden baj forrása a zsidókban keresendő. Azt is mondják a cuzisták, hogy az ország a zsidók kezében van. Nos, Romániában a vezető posztokat mi, románok töltjük be. S ha alapságok történnék, mi vagyunk a bűnösök. Ha a vezető helyekre állítanak bennünket, meg kell mutatni, hogy jó románok vagyunk, nem szabad baksist elfogadnunk és üzleteket csinálnunk. Ne beszéljenek nacionalizmusról a cuzisták, akik nagy összegeket költenek el a választásokon. Ha nem kapok pénzt sem a bel-, sem a külföldi idegenektől. Román vagyok, olyan értelemben, hogy bármilyen volna politikai meggyőződésem, nem megyek külföldi kongresszusokra, hogy onnan szállítsak haza eszméket. Nem voltam sem Nürnbergben, sem Berlinben. De nemsokára eljön a leszámolás és meg fogjuk látni, hogyan állnak a dolgok azokkal, akik revolvekkel fegyverezték fel magukat, hogy testvéreik ellen harcoljanak. A kommunista veszedelem meséjét is csak azért találták ki, hogy indokolják a diktatura bevezetését. S minthogy nálunk nincs kommunista párt, a cuzista ruhát öltött hitleristák ellenünk harcolnak. Nemsokára ki kell derülnie annak, hogy ezek a vádaskodások hamisak, a jelszavak megvalósíthatatlanok és a jövő számára a cuzizmus az eltévelyedés momentuma lesz.

Megrögzött szökrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél a gyomorbelicsatornát reggelként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélénkíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Az orvosok ajánlják.

Marta Krassova vendégszereplése a Cluj Román Operában

A prágai „Narodni Divadlo” neves mezzoszopránja, Marta Krassova asszony, vendégszerepelt két estén a Cluj Román Operában. Ammerist énekelte az Aidából, vasárnap este pedig a Carmen címszerepét alakította. Az egyiptomi királynő szerepében könnyed indiszpozícióval küzdött és az első regiszterekben kissé fátyolozottan csengett tömör, finom tónusu, mélyen kulturált és valami sajátos érzelmi varázssal csengő hangja. Bőségesen kárpótolta azonban abszolút stilszerű, a millióba és a darab drámai atmoszférájába tökéletesen beilleszkedő, a szenvedélyek hullámzásában finom náunszokat is érzékeltető szinpad alakítása. Feladata az első este annál nehezebb volt, minthogy Radamest a megbetegedett Octav Arbore helyett Marius Niculescu, az Opera tulzoltan nyugdíjaztatásra jogosult tenoristája alakította, meglehetősen fagyos atmoszférát teremtve az egész előadással szemben.

Annál ragyogóbban bontakozott ki a művész szinpad hangja, tökéletes muzikalitása és a legmagasabb csúcson járó színésznői kvalitásai a Carmen címszerepében. Egyéni felfogását érvényesítette a spanyol cigánylány hullámzó szenvedélyinek, szerelmének és összeomlásának kivételével ez a felfogás véleményünk szerint — különösen a negyedik felvonásban itt-ott tulzott volt. Ez azonban mitsem von le természetesen a vendégművész énekének és játékának varázslatos értékéből és hatásából. A telt ház publikuma hosszantartóan és melegen ünnepelt és számtalanszor szölitotta a lámpák elé. Marta Krassova asszony fiatal partnerei komoly igyekezettel illeszkedtek be az előadás általános sikerébe. G. Znamirovski sikerrel, illetőleg sikert ígérően debütált Don José szerepében és Simionescu sok páthosszal, ha az alsóbb regiszterekben nem is meggyőző erővel énekelte Escamillót. A többi szereplők és a kórus kifogástalanul szerepelt, de a zenekar különösen a fuvós hangszereknél gyakran ingadozott. Mindkét este Bobescu zeneművészeti igazgató dirigált, a tőle megszokott lendülettel. Mindkét előadásban megjelent Chocholeuski cluj cseh konzul, aki melegen gratulált a vendégszereplő művésznek, a cseh konzulátus tisztikara és az egész cluj cseh kolónia, amely külön banketten ünnepelte Marta Krassovát.

A Kisiparos Szövetség közgyűlése. A Kisiparos Szövetség cluj fiókja f. év április 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a saját helyiségében (Cluj, Piața M. Viteazul 17) közgyűlést tart, melyre ezúton is meghívja a tagokat és érdeklődőket.

Takarékosan és gyorsan tisztít a VIM!

VIM kiadós — egy kevés elegendő nagy felületek tisztítására. És milyen gyorsan megy ez — mert VIM oldja a piszkot.

Kíméletesen tisztít mindent: asztalokat, számolyt és székeket, kópadlót, fürdőket, mosógépet, kanalat és tálakat!

De kell, hogy a valódi VIM legyen!

Repülőgép-csodákat vásárolt Radu Irimescu légügyi miniszter Párizsban

Fizetési könnyítéseket is ért el a miniszter

Bucuresti, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Irimescu mérnök légügyi és tengerészeti miniszter visszatért Párizsból, ahol a kormány megbízásából tárgyalta, a következő sajtónyilatkozatot adta:

— Párizsi küldetése az állami és magánvállalatoknál eszközölt fegyverrendelések megszüntetése volt. Az országban arról beszéltek, hogy különböző kérdések, elsősorban a franciaországi társadalmi problémák miatt a szállítás késedelmeskedne. A dolgokat tisztáztuk. A francia légiipart nacionalizálták, mint a Schneider-Creuzot gyárat, stb. Ezen iparágakban nem voltak sztrájkok. Igaz ugyan, hogy eleinte a termelés csökkent, de rövidesen helyreállt. A francia kormány biztosított róla, nemcsak hogy idejében leszállítják az összes rendeléseket, de egyes tételket már a lejárat előtt elküldenek. Így például hamarabb kapjuk meg a Bloch 210 típusu nehézbombavetőket, amelyek 1500 kgr bombát tudnak felvenni és 2000 kilométer

körzetben valóságos repülőerődök, amik a legmodernebbül vannak felszerelve. Automata, pilóta, láthatatlan repülés, önműködő bombavető, stb.

— Egy repülősejt és motor 10 millió lejbe kerül, a fedélzeten levő készülékekkel 13 millióba. Elhatároztuk, hogy már most Franciaországba küldünk két repülőjáparancsnokot és bizonyos számú pilótát meg szerelőt, hogy a gépek kezeléséhez és szerkezetéhez már most hozzászokjanak. A gépeket majd román és francia pilóták hozzák haza légi uton még augusztus előtt.

Irimescu ezután méltatta Pierre Cot francia légügyi miniszter megértő támogatását s közölte, hogy fizetési könnyítéseket ért el. Irimescu egy napot Londonban is töltött, ahol megbeszélte a Regina Maria hajó részvételét a koronázási hajóparádán. 1892 óta ez lesz az első eset, hogy román hadihajó át- lépi a gibraltári szorosot.

KÖZGAZDASÁG

Tőkebőség és élénkebb üzleti élet az oradeai piacon

Oradea, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Az a letargikus állapot, mely a piacot hosszú hónapok óta megbénította, lassan kezd felengedni és némi élénkülés jelei láthatók. Ez mindenekelőtt abban nyilvánul meg, hogy az utóbbi időben igen sok új céget jegyeztek be a kereskedelmi és iparkamarában. Az új cégek jó része ugyan kis vállalkozás, de ennek ellenére tömeges piacalépésük a javulás jele. Az utóbbi időben alakult vállalatok közül a legjelentékenyebb az UCOR (Uniunea Comercială Română SA), mely állatexporttal foglalkozik. Bejegyzett tőkéje 500 ezer lej és tagjai kizárólag románok. Többek között Popa Teodor volt képviselő, Hanes Traian, Botezatu György, Moga Matei, a munkakamara elnöke, Faur Mihály és Lutas Sándor szerepelnek a vállalat igazgatóságában.

Agocom néven is létesült egy állatexport cég, mely ezenkívül gépipportal is kíván foglalkozni. Bejegyzett tőkéje 200 ezer lej. Mindez bizonyítja, hogy a vállalkozási kedv lassan kezd visszatérni és az elriasztott tőke fokozatosan bekapcsolódik a gazdasági

életbe. Nagyobb ipari vállalkozás ugyan nem létesült, de egyelőre ez is biztató kezd.

Az állatexport szindikátus közlése szerint az utóbbi időben a Csehszlovákia és Ausztria felé irányuló állatexport alaposan ellanyhult. Exportőröknek ugyanis egyáltalában nem konvenniált az üzlet, mert ellentétben a külföldi alacsony árakkal, az országban emelkedtek az árak. Így történt aztán, hogy a transzilvániai exportőrök csak a szükséges kvótát szállították le, de az üzlet kedvetlen volt.

Építkezési téren alig van valami élénkség, aminek nagyrészt az az oka, hogy minden fát külföldre szállítanak és így az épületárak 30 százalékkal emelkedtek.

Igen érdekes jelenség, hogy az oradeai piacon betáblázásra tökéletesen elhelyezkedett. A bucaresti bankok fiókjai nem túlságosan rajonganak ezért az üzletért, mert ez a ki-helyezés kevésbé mobil, de magánosok körében annál nagyobb az érdeklődés 2-3 éves kihitelezések irányában.

Miután azonban az új banktörvény magánosok számára eltiltja a kölcsönügyletek kötését, az üzletkezelőket úgy bonyolítja le, hogy kisbankokat keresnek, melyeknek 1-2 százalékos fizetnek az átvezetésért.

Meg kell végül irni, hogy az elmúlt hetek és napok alatt az oradeai zugtözsdeeknek nagyon kevés dolguk akadt. A lanyhaság és az üzlettelenség annak az eredménye, hogy

exportfeleslegünk van és így a lej roppant megszilárdult. A helyzet illusztrálására elég elmondani, hogy a svájci frank árfolyama 40 lejre ment vissza, ami elég nagy dolog, ha meggondoljuk, hogy a devalorizációs izgalmak napjaiban 48 lejben „jegyezték” a fekete-tőzsdén a svájci frankot. Igaz, hogy amikor e sorokat írjuk, a devizapiac lassan kezd szilárdulni és a svájci frank 41 lej felé közeledik.

Rövid üzleti hírek

„Ady” harisnyagyár Rt. Bucuresti most megtartott közgyűlése a következő igazgatóságot választotta meg: dr. Ionel Pop, dr. Emil Hatieganu, dr. Kertész Jenő, László Jenő, László Ludovic, dr. Florian Porescu és Lüttmann I. Felügyelőbizottsági tagok lettek: Stan Virgil dr., Bergleiter Alfonz és Lichtenberg B.

A Cluj—Oradea utvonal egyrésztének megépítésére március 17-én árlejést tartottak. Az árlejési bizottság az utzakaszra Al. Jonescu mérnök ajánlatát, mint legkedvezőbbet, terjesztette elő elfogadásra. Jonescu mérnök 51 millió lejért vállalta elvezetni a munkálatokat, melyek hivatalos költségvetési előirányzata 60 millió 300 ezer lej volt.

A Mica S. A. Miniera aranybányavállalat a hunedoaramegyei Stanija és Bucuresti községek határában 99½ hektár területen arany- és ezüstelőfordulások kutatására kapott hároméves engedélyt.

A Minele Sorcani S. A. szénbányavállalat április 15-én tartotta meg évi rendes közgyűlést Bucurestiben. A vállalat évi jelentése szerint az elmúlt év folyamán a sorcanii szénmedencéhez tartozó Bagara és Curturis községek határában új bányarendéseket létesített és ezeknek üzembe helyezésével emelkedett a forgalma. 1936. évi széntermelése 90.805 tonnát tett ki, az előző évinél 5048 tonnával, hat százalékkal, az 1933. évinél pedig 53 százalékkal többet. Tekintve, hogy az 1936. év második felében a termelés meghaladta az ötvézer tonnát, a kibővített kapacitásnak megfelelően, az igazgatóság az 1937. évre 100.000 tonnában állapította meg a termelési programot.

Scherg posztógyár kammarn-fonódat állított fel, hogy azon belföldi gyapjumennyiséget, melynek átvételére kötelezték, saját üzemében dolgozza fel fonallá. (Az új üzem Darste községben fog működni, mintegy tízezer orsóval és termelését részben maga a Scherg konzern fogja átvenni, részben a többi szakmabeli gyáraknál értékesítik.)

„Elbe” harisnyakereskedés Sibiu, amely I. Fein egyéni cégeként működik, 280.715 lej passzívával és 230.761 lej aktívával 5 év alatt fizetendő 40 százalékos kényszer-egyezségért folyamodott.

Az 1.4 százalékos illetéknek az import-export eladások utáni szedése, egyes lapok híradása szerint, az illetékügyi központi bizottságnak egy újabb határozata által törvényesnek találtatott, jóllehet az ilyen eladások, mint folyó eladások csak a számlák utáni illeték alá tartoznának. Illetékes helyről most arról értesülünk, hogy a kérdéses határozatot a pénzügyminiszter az egyelőre visszatarotta és az ügyet a bizottság összehívandó plénuma elé fogja terjeszteni, mert az eddigi határozatot a bizottság legmarkánsabb tagjainak távollétében hozattak. Valószínűleg ez alkalommal tárgyalás alá veszik a nyugta kiállítás kötelezettség kérdését is.

„A”

hogyan
körülbelül
közli

Bucuresti, április 21. Ma, csütörtökön...

ben az utóbbi évek politikai értekezlete.

Averescu marsra Románia összellenzéki politikusa.

Az öreg katonameg, hogy vissza...

de már tíz éve ne...

zöldik a várt erede...

kező, amelyet el...

costeaval megf...

igérkezett. Anny...

a hatástkeltés, h...

zett és a kormár...

ul sietett is rá...

átközö kihágás b...

mánynak sehogys...

ötlete.

— Milyen cím...

lamfői jogokat a...

egy hivatalban l...

Tatarescu má...

— Mit határoz...

niszterekből álló...

mind ott lennéne...

Mielőtt a mars...

hívót, az összes...

niszterei helyese...

excellenciásokna...

va „megtört a p...

ezen hosszú poli...

is gondol már v...

következőket m...

— Helyes! M...

a volt minisztere...

— A tábornak...

unk figyelmét é...

li — mondotta v...

vezető.

A gogo-cuzist...

— A mi vála...

— Olyen er...

nem lehet a ké...

dotta Iorga egy...

— Elnökünk...

Averescu mars...

funian egyik fa...

— Számomra...

— mondotta A...

Gheorghe Br...

lelkességével te...

eszméjét.

Ma, csütörtök...

Közben azonban...

lanatok lelkesed...

dése után fokoz...

lődés és a 180 m...

„A gyűlés elhatározza, hogy el fogja határozni...”

Körülbelül ez lesz az eredménye Averescu mai miniszterközi értekezletének. Kétszáz meghívott közül csak harminc jelentette be részvételét

Bucuresti, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Ma, csütörtökön ül össze a Dalles teremében az utóbbi évek egyik legérdekesebb politikai értekezlete.

Averescu marsall hívta egybe konklávéra Románia összes miniszterséget viselt ellenzéki politikuskait.

Az öreg katona már gyakran kísérelte meg, hogy visszatérjen a politikai életbe, de már tíz éve nem koronázza siker ezeket a törekvéseket. Legutóbbi ötlete sem végződött a várt eredménnyel, holott a gyűlést, amelyet első „trombitásával” Papanastaseavul megfuvatott, nagyvonalúnak ígérkezett. Annnyira szükségének tartotta a hatásteljesítést, hogy valósággal riadót jelentett és a kormány félhivatalosa, a Viitorul sietett is rászütni az alarm-törvénybe átkötő kihágás bélyegét. Tény, hogy a kormányának sehogysem volt innyére a marsall ötlete.

Milyen címen arrogál magának államfői jogokat a tábornagy? — tört ki egy hivatalban lévő miniszter.

Tatarescu már nyugodtabb. — Mit határozhat, istenem, egy volt miniszterekből álló tanács? És ha legalább mind ott lennének...

Mielőtt a marsall szétküldte volna meghívóit, az összes politikai pártok volt miniszterei helyeselték az ötletet. Az egykori excellenciásoknak Bucuresti argóban szólván „megnőtt a szakálluk”. Örültek, hogy ezen hosszú politikai téltelenség után rájuk is gondol már valaki. Egy volt vaidista a következőket mondotta:

— Helyes! Hadd lássa az ország, hogy a volt miniszterek is jelentenek valamit.

— A tábornagy iniciatívája mindannyiunk figyelmét és támogatását megérdemli — mondotta egy nemzeti parasztpárti vezető.

A gogo-cuzisták előre kijelentették: — A mi válaszuk: jelen leszünk.

— Olyan embernek, mint a marsall, nem lehet a kérését megtagadni — mondotta Iorga egyik volt minisztere.

— Elnökünk örömmel szerzett tudomást Averescu marsall tervéről, — mondotta Iunian egyik famulusa.

— Számomra a marsall szava parancs — mondotta Argetoianu.

Gheorghe Bratianu viszont határozott lelkesedéssel tette magáévá a marsall eszméjét.

Ma, csütörtökön ül össze az értekezlet. Közben azonban nagyon lehült az első pillanatok lelkesedése. A meghívók szétküldése után fokozatosan csökkent az érdeklődés és a 180 meghívott volt miniszter közül alig 30 hajta résztvenni a „honmentő” ülésen. Ez a harminc is többnyire Averescu volt kormányainak tagjaiból tevődik össze. Nem megy el sem Mihalache, sem Maniu. Egyetlen volt nemzeti parasztpárti miniszter sem óhajt letört excellenciásokkal egy asztalhoz leülni. A nemzeti parasztpárt inkább páholyból nézi végig az érdekes tanácskozást. Rosszmájuk korainak mondják ezt a magatartást. Nem biztos, hogy a nemzeti parasztpárt nyugodtan érezheti már magát a páholyban...

A vaidisták meg akarják mutatni, hogy ők is állnak olyan közel a kormányrahívás lehetőségéhez, mint Mihalache. De nem jelentette be részvételét a gogo-cuzisták egyetlen volt minisztere sem. Holott igen soknak közülük nem volna meg az a címe, hogy volt miniszter, Averescu marsall nélkül. Így többek között magának Gogának sem, vagy például Petrovicinak, aki annak idején a nemzeti párt első fripturistái közé tartozott.

Iorga, mint mindig, ezental is bernardshawi szellemességgel válaszolt: — Hasonló gyűlésekre csak akkor megyek, ha a marsall — természetesen az udvari marsall — hív meg.

Mironescu levelet küldött és azt írta, hogy előadhatatlan körülmények külföldi utra kényszerítették. (Allítólag fiatalító kúrát tart Párizsban.)

Dinu Bratianu udvariasan Athénba utazott, hogy ne legyen kénytelen visszautasítani a meghívást.

Valószínűleg ez az udvariassági gesztus az oka, hogy a volt miniszterek egész légiója hagyta el váratlanul az országot. A marsall eljjeszti a volt minisztereket. Tesék elképzelni, mi történne, ha egyszer hasonló ötlettel az összes volt képviselőket és szenátorokat hívná egybe.

Kiürülne az ország...

Előbb a Liedertafelben akarták megrendezni az összejövetelt. A Liedertafel a főváros egyik legnépszerűbb táncterme. A bucuresti rossznyelvek azonnal el is nevezték a megbeszélést „táncoló konyresszúnak”.

Miután azonban kiderült, hogy kétszáz helyett alig harmincan lesznek jelen, a

Dalles kiállítási termében gyűlnek össze. A gyengébbek kedvéért közöljük, hogy a teremnek a neve nem a dálesz szóból származik, hanem az alapító Dalles neve után maradt meg az elnevezés.

Össze fog ülni a néhány volt avereszkánus miniszter, az asztalfőn a civilbe öltözött marsallal.

És a konklávé „majd elhatározza, hogy elfogja határozni...” — mondá Carageale. (—del.)

Az Averescu marsall által összehívott értekezletet holnap délelőtt 10.30 órai kezdettel tartják meg. A meghívottak között akik jelezték részvételüket, a legidősebb Meissner volt avereszkánus miniszter lesz, úgyhogy ő fog elnökölni az értekezleten.

Az értekezlet titkári teendőit Oteteleseanu látja el, a beszédek gyorsírással fogják jegyezni. Az értekezletet különben bármilyen számú résztvevővel megtartják. Mironescu, Argetoianu és Iunian, akik külföldön tartózkodnak, továbbá Dinu Bratianu, Vaida, Iorga nem vesznek részt az értekezleten. A georgistákat Vaitoianu tábornok fogja képviselni. A Lupta szerint Goga részt akar venni, de Cuza ellenzi. Valószínű, hogy elsősorban az ostromállapot és cenzura kérdéseit vitatják meg.

Capitol Mozgó
Mai kezdettel mutatja be Romániában először

LAWRENCE TIBBET

a Metropolitan világhírű énekesének legnagyobb filmjét:

„AMIGO”

Rendezte: Dr. Otto Ludwig Preminger, a bécsi Reinhardt színház rendezője.
Uj világhírű. Uj világhírű.

Németországban betiltották a Bné Brith működését

Ujabb megtorlás a külföldi náciellenes tüntetésekért

BERLIN, április 21. Ugy látszik, hogy a megtorlások egész sorozatával akarják elriasztani a náciak a külföldi zsidó és nemzsidó közvéleményt a náciellenes tüntetésektől. Különösen az amerikai közvélemény magartatása bősztette fel a hitlerista rezsimet s bár nemzsidó részről érte a legtöbb támadás az utóbbi időben a nemzeti szocialista uralmat, a Harmadik Birodalom mégis a zsidókon torolja meg ezeket a külföldi megnyilatkozásokat. Az első megtorlás a németországi zsidó testületek nyilvános és politikai jellegű rendezvényeinek betiltása volt. Egyidejűleg a sportrendezvényeket is tilalom alá helyezték. Mint lapunk tegnapi számában közöltük, ezt követően a héber nyelv tanítását is betiltották. Legujabb berlini jelentés viszont arról számol be, hogy a németországi hatóságok betiltották a Bné Brith működését, még pedig azzal az indokollással, hogy a szóbanforgó zsidó szervezet megszegte a devizatörvény rendelkezéseit. Allítólag ugyanezen ürügy alatt letartóztatották a Bné Brith több titkárát is.

Ujabb Gustlow-affért akarnak kovácsolni a náciak egy argentinai német hitlerista halálából

Mi az igazság Josef Riedle argentinai nácivezér halála körül

Berlin, április 21. A nemzeti szocialista sajtó hosszabb távirati jelentést közöl Buenos Ayresből Josef Riedle ottani nemzeti szocialista vezér állítólagos meggyilkolásáról, amelyet ismeretlen egyének követtek volna el. A náci lapok azt állítják, hogy Riedlet a zsidók és a kommunisták tették el lábálól.

Az egész német sajtó — nyilván a birodalmi propagandaminisztérium utasítására — egyöntetűen hangoztatja hogy a kommunisták és a zsidók propagandája vezetett a Riedle megöletéséhez és a külföldi németek újabb áldozattal fizettek, de ugyanakkor újabb hőssel is gazdagodtak.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung” a Riedle-affért Gustlow esetéhez hasonlítja, és hangsúlyozza, hogy miként Wilhelm Gustlow meggyilkolásakor, úgy most is Josef Riedle teteme mögé áll az egész nemzet. Riedle — írja a lap — az egész német nemzetért esett el idegen földön. Az argentinai kormánynak elégtételt kell adnia a gyilkosságért Németországnak az úgy teljes felderítésével. Rudolf Hess birodalmi miniszter Hitler nevében részvétlétáviratot küldött a nemzeti szocialista párt argentinai szervezetének, amelyben magáévá teszi a nemzeti szocialista sajtó véleményét az ügyről.

A Havas távirati iroda ezzel szemben a következőt jelenti Buenos Ayresből, hivatalos információk alapján Josef Riedle nemzeti szocialista vezető haláláról: „Egy német tanár vallomása szerint Riedlet pénzügyijtéssel bízták meg, amely

Husvétii kirándulás az Aldunára (Ada-Kaleh, Herkulesfürdő)
május 1—5-ig.

Részvételi díj (vasuttköltség, étkezés és szálloda) 1.790 lej.

Jelentkezni: „AGIMEX” Cluj, Piața Unirii 3. Telefon: 2-29.

„ECONOMIA” S. A. (Takarékosság Rt.) Calea Regele Ferdinand 7. Telefon: 7-59.

A „Takarékosság” Rt. a szokásos feltételek mellett részletfizetésre is elfogad jelentkezéseket.

Az Ujságíró Clubban
csütörtök estétől kezdődőleg minden este

Bozsódi Jenőke

a 11 éves kis csoda énekes
román és magyar slágerdalokat énekel.

hivatalosan a német téliségélynek szólott, ténylegesen azonban az argentinai nemzeti szocialista propagandát szolgálta. Néhány nemzeti szocialista német munkás Ballester helységben megállapodott Riedellel abban, hogy a náci vezető számot fog adni nekik a begyűlt összegek hovafordításáról. Ezzel kapcsolatosan heves szóváltásra került sor Riedle és a német munkások között, amelyek során Riedle revolvert rántott. A többiek igyekeztek kirántani kezéből a fegyvert, amely elsült és golyója Riedle testébe furódott.

A vizsgálatnak erről az eredményéről azonban hallgat a náci sajtó.

A nemzetközi nőszövetség a danzigi zsidók veszélyeztetett jogaiért

Brügge, április 21. A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben (Belgium) megtartott konferenciája a következő átiratot intézte Anthony Eden angol és Yvon Deibos francia külügyminiszterhez a danzigi zsidók érdekében:

„A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben összeült végrehajtóbizottsága mély aggodalommal értesült a danzigi szenátus azon szándékáról, hogy a Németországban fennálló faji törvényeket Danzig szabadállamra is kiterjesszék. Tudván azt, hogy mennyi igazságtalanságot és milyen nyomort idéztek elő Németországban ezek a törvények és tudatában annak, hogy milyen kihatása lehet a törvények bevezetésének Danzig szabadállam lakóira, akik a Népszövetség védelmében bíznak, kérjük, vesse latba minden befolyását, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa.

A párizsi rendőrség könnyfakasztó bombákat és celluloidgömböcskéket használ

Párizs, április 21. A párizsi rendőrség néhány nap óta a tüntető tömegek ellen újszerű fegyverekkel harcol. Gépfegyverszerű készülékekből celluloidgömböcskéket lönek a tüntetőkre. A golyók különösebb kárt nem okoznak, de a test bármelyik részén heves fájdalmat okoznak. A tüntető, ha egy-két „golyót” kap, két-három napig „munkaképtelen”. Egy másik tüntetés elhárító gép turbinával összekapcsolt fújtató segítségével homokot hajít a tömeg közé. Ez a gép egyben könnyfakasztó gázt tud lövelni. A párizsi rendőrség St. Denisben már ki akarta próbálni az új fegyvert, de a tüntetők jónak látták az első figyelmeztetésre szíjjeloszlani, annyira megijedtek a pánclautótól, amelyre fel voltak szerelve a hajtógépek.

Mindenkinek
legdrágább kincse az

EGÉSZSÉG

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56, Telefon 972. Kérjen mutatóvényszámot.

SPORT

Pénteken teljes bajnoki forduló,
vasárnap a Román Kupa elődöntői

A Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjai, valamint a Román Kupa mérkőzések programja és játékevetői

Cluj, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A Románia-Csehszlovákia válogatott labdarúgó-mérkőzés előkészületei, valamint a mérkőzés szenzációs eredménye utáni ünnepélyes hangulatban elterelődött a figyelem a Nemzeti Bajnokság egyre érdekesebb küzdelméről, valamint a Román Kupa esedékes elődöntőiről. A vasárnapi válogatott siker még sokáig emlékeztetben marad és mint olyan foglalja el helyét Románia sporttörténelmében, mint a román labdarúgás eddigi legkimagaslóbb eseménye. A lakodalomnak azonban vége, ismét kezdődnek a sport hét-köznapjai.

Április 23-án, pénteken hivatalos munkaszünet van. Erre a napra a Nemzeti Bajnokság teljes bajnoki programot iktatott be, míg vasárnap a Román Kupa elődöntői nyernek lebonyolítást.

A Nemzeti Bajnokság pénteki teljes fordulójának programja, valamint a játékevetők névsora a következő:

Nemzeti Bajnokság A)

Clujon Universitatea—Ripensia, Tope Ionescu.

Bucurestiben Juventus—CAO, Sipos és Rapid—AMEFA, Kroner.

Timisoaran Chinezul—Unirea Tricolor, Russu dr.

Aradon Gloria—Victoria, dr Morar.

Oradean Chisana—Venus, dr Stanciu.

Nemzeti Bajnokság B)

Nyugati csoport

Baia Mare, Phoenix—CAMT, Macaran.

Lugojon Vulturii—Craiovan, Milivoi.

Oradean. Stăruința—CFR, Cosma.

Albaitulian Unirea—Mures, Theil.

Cămin Victoria—Soimii, Rechesan.

Craiovan Rovine—Olimpia, Gutescu.

Keleti csoport

Brasovban ACFR—Textila, Ceaureanu.

Bucurestiben Sportul Studentesc—IAR, Busa.

Galatin DVA—Makkabi.

Constanța Victoria—DUIG.

Brailan Franco Romana—Jahn.

Chisinau Sporting—Tricolor.

Május 2. és 3-ra halasztották a Schenker-és Viola-kupa vivőversenyeket. A Cluj-i Atlétilikai Club rendezésében minden lebonyolítás, a kerülő Schenker-kupa senior kupa-csapatversenyt és a Viola-kupa egyéni kupa-versenyt április 23. és 24-re tűzték ki. Közbejött akadályok miatt azonban a versenyeket elhalasztották. A versenyeket május 2. és 3-án rendezik.

A SPONTUL CAPITALEI című bucaresti sportlap Virgil Economu, a lap igazgatója tollából „A román válogatott nacionalizálása” címen cikksorozatát közlését kezdte meg. Első cikkében „komoly” alapon igyekszik a probléma aktualitását bizonyítani. Anélkül, hogy a kérdésben ezáltal érdemben állást foglalna, csak annyit jegyzünk meg, hogy talán még sem izéles ilyen hamar a román-cseh mérkőzés után napi-rendre tűzni a nacionalizálás kérdését, amely egyáltalán nem alkalmas arra, hogy a román labdarúgósport értékét, klasszicitását, világhírnevét bármivel is emelje. Arra jó lehet, hogy a nevezett lapot bizonyos körök felé possibilissé tegye. Bizonyára ez a lap célja, csak egyéni érdeke az, hogy az atmoszférát, amely a vasárnapi mérkőzés után az egész sportéletet betölti — újabb mérgezni. Főleg egy olyan lap részéről, amely a százszázalékos sportszerűség jelszavát ígérte zászlajára tűzni, amely sportszerűségnek semmi köze az olcsó propaganda céljából állandóan előranciaigált „nacionalizálás”-hoz...

Országos rekordot futott 2000 m-en Dinu Cristea. A vasárnapi román-cseh mérkőzés felidejében rendezett 2000 méteres síkfutást Dinu Cristea nyerte Brendorfben és Manca előtt. Mint megállapították, Dinu Cristea országos rekordot ért el. Ideje 5 p 52.2 mp. (Régi rekord: 5 p 54.2 mp.) 2. Brendorf: 5 p 55 mp.

Olaszország—Magyarország Európa Kupa válogatott mérkőzés lesz vasárnap Torinóban. A mérkőzésre a magyar válogatottat a következőkben állították össze: Szabó, Futó—Korányi, Szalay—Szűcs—Dudás, Kocsis—Kállay—Sárosi—Toldi—Titkos. Találékok: Hóri és Polgár. Az olasz csapat összeállítását a következők: Olivieri, Monzeglio—Rava, Seratoni—Andreolo—Corci, Passinati—Meazza—Piola—Ferrari—Colaussi.

25.837 néző — 1.910.000 lejt fizetett a vasárnapi román-cseh válogatott mérkőzésen, a szövetség hivatalos kimutatása szerint. Az összegből a csehek 433.215 lejt kaptak. Mint kiderül, a mérkőzésen közel tízezer potyogegyes vett részt.

A Haggibbor mezey futóversenyére, mely most vasárnap délelőtt lesz, nevezni szombat estig beáról a titkárságban lehet.

Két moszkvai szovjetországi elhatározta, hogy a nyár folyamán kísérleteket tesz a távúszás világrekordjának megdöntésére.

Dávid Ben Gurion:

„Nem engedjük megrövidíteni jogainkat”

David ben Gurion, a Jewish Agency exekutívájának elnöke nagyszabású expozé tartott Jeruzsálemben a palesztinai Mizrachi konferenciáján. A beszédből az alábbi részleteket közöljük:

— Átmeneti időben élünk, nagy események előestéjén. Félek, hogy nem ünnepnap előestéjén, sőt, nem is tudjuk még, milyen események előtt állunk. Valószínűleg az a hat ember sem tudja, akiket az angol birodalom nevezett ki. De ez a kérdés mindennél jobban érdekli most a cionista mozgalmat és a zsidó népet.

— A királyi bizottság munkájának első fázisában, a vizsgálat és a tanúhallgatások alatt a mi mozgalmunk legjobb erőit vonultatta fel. A királyi bizottság elé tárták panaszainkat és követeléseinket. Ma a második stádiumban vagyunk. A bizottság tagjai vizsgálatuk eredményeiről tanácskoznak és javaslataikat készítik elő és bennünket aggodalmakkal töltenek el ezek a tárgyalások. Az előbbi vizsgálatok keserű tapasztalatai, a kormány magatartása a zavargások előtt, a zavargások alatt és után bizonyos kérdésekkel szemben — komoly aggodalmakat váltottak ki a zsidóságból. Mindaddig azonban, míg a királyi bizottság nem fejezte be munkáját és nem tették közzé vizsgálatának eredményeit, nincs semmi értelme az időelőtti kritikának. A különböző jóslatokat, amelyek időről-időre felbukkannak a királyi bizottság határozatait kapcsán, nem kell feltétlenül komolyan venni és azokért nem lehet még felelőssé tenni magát a bizottságot.

— Egy jóslat azonban makacsul tartja magát hosszú idő óta, az a profécia, hogy a bizottság kantonizálásban véli látni az ország nagy problémáinak megoldását. Az

Tervük, hogy a Fekete tengeren 80—90 kilométert uszassanak, amely távot 40—45 óra alatt akarják megtenni. A világrekordot a francia Mithel tartja, aki 30 kilométert 11 óra 6 perc alatt uszott.

LABDARUGÓFŐISKOLA BUCURESTI-BEN. A román-cseh mérkőzés után Tilea dr, a Labdarúgószövetség elnöke nyilatkozott a sajtó képviselőinek. Eszerint a szövetség a közeljövőben labdarúgófőiskolát létesít, ahol a tehetséges fiatal labdarúgók nyernek kiképzést. A főiskola mellett edzőtanfolyamot is nyitnak.

A Haggibbor tornaszakosztálya által kiírt Wolley-Ball kupáért f. hó 23-án délelőtt 10 órától a sajtó sporttelepen épült új Wolley-Ball pályán tréning lesz, melyre ezután hívjuk meg a résztvevni szándékozó zsidó ifjúsági csoportokat.

Jugoszlávia válogatott labdarúgócsapata május 9-én Budapesten játszik, ahol ellenfele a magyar válogatott lesz. A mérkőzésre Jugoszláviából olcsó különvonatokat indítanak. A mérkőzés napján egyidejűleg a B) csapatok Belgrádban játszanak.

Váltsátok meg a sékelt

a 20-ik jubiláris cionista világkongresszus választásaira!

40 שנות התחדדות הציונית
הקונגרס הציוני ה-20
שקלו את השקל

EDISON MOZGO MUSORA:

3 film egyszerre: I. Turnu-Severin. „Regele Carol II” gőzhajó keresztelése. II. Húság vására. Végig szines filmsoda. Miriam Hopkins, Frances Dee. III. Stau és Bran meseországban. Jókévd. nevetés. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óra.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Kedden, szerdán 3, 6 és 9 óra új műsor: I. Kincses sziget. Kalózdrama. Fősa: Wallace Berry és Jecie Cooper. II. Anette a paradicsomban. Társadalmi filmságer. Fősz.: Ursula Grabley. II. Journal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Középkori zsidó kerestetik uricsaládboz kőser háztartáshoz. Cim: Elka cipőüzletben, Calea Regele Ferdinand 16.

Jégygár napi 2500 kg. termeléssel Diesel-motor hajtással olcsón eladó. „Szénasav” jellegére a kiadóba.

Kersek egy jó zsidó családból való kifutót. Cim a kiadóban.

Románul, németül beszélő Fräuleint keresünk három és fél éves kisfiúhoz. Cim a kiadóban.

Megvételre keresek nagybömbnyiségű használt gázcsövet és kazáncsövet. Cim a kiadóban.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben olcsón kaphatók a Str. Barițiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

Eladó villa. Elegáns, modern, komfortos, téglikertes, emeletes, napos. Garage. Str. De-lavancea 1.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba fűdősobával. Decebal 51.

Pénztárkezelésben és gépirásban jártas románul tudó pénztárnokot keresek. I. ásből ajánlatot eddigi működés és fizetési igény megjelöléssel „Ambiciózus” jellegre a kiadóba kérek.

Eladó Miesti község határában (jud. Turda) egy 15 holdas erdő 10.000 telefonpóznának, vagy vasuti talpának alkalmas fával. Cim: Petre Ciortea alui C.ăciun Miesti p. a Turda-Tur.

Jömegjelenésű utazó keres bármilyen szakmabeli állást. Szívesen megkereséseket „Szorgalmas” jellegre kérek.

SZÍNHÁZ-FILM

Román husvétkor három napra
hazajön a színház

Megirtuk, hogy színházunk oradeai vendégjátékának befejezése után három napra ismét hazajön és lejátssza a román husvét ünnepeken az évad legnagyobb sikerű operettjeit.

A társulat május másodikán, vasárnap kezdi meg ezt a három napos játékciklust. Délután háromkor A mosoly országa, hatkor a Hulló falevél és kilenckor a Meseáruház kerül színpadra.

ROMÁN OPERA MUSORA

Csütörtök, április 22 (Iskolai matiné): Babatündér és Balettyegyeleg.

Péntek, április 23: Rigoletto. (Antoniette Trandafirescu szopránénekesnővel.)

Vasárnap, április 25 (matiné): Cigánybáró. (Verhi Pallada szopránénekesnővel és Ionel Tudoran tenoristával.)

Hétfő, április 26: Aida.

Szerda, április 28: Tannhäuser.

ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma, csütörtökön utoljára: Piccadilly Jim. (Ezer és egy kaland). Robert Montgomery és Madge Evans hangulatos, vidám filmje.

Holnap, pénteken 2 nagyon jó premier 1 helyárért: I. A nagy refrén. A francia filmek legszebbike. Fernand Gravey Signoret, Jeanne Aibert-tes. II. A száguldo nyil. A legizgalmasabb cow-boy utdonás. Fred Mac Murray és Rex. a családdal.

A frankfurti réséig az európai zart szövetség jelentkezett. Er olyan volt, mint: nyugalmas, sek nélkül való sággal teli. A statikus külpolitika és biztonsgát; véssé biztak eggek, tisztázatlan megfelelően 1937. pai külpolitika és izgatott kap sorozata volt. alatt a kibékül olyan fantaszt rópa népei előtt sak voltak arra e népekből a tett hitet.

Néhány péld megvilágítására dést követő két ság zavartalan

Ilyen körülm szetes, hogy az lamikor az egy élt és tevékeny feszültségek b Az angol küllü point”-nak, ves kat a politikai nek reménytel normális diplom lebi segíteni. az öt világrész ilyen veszélyp kor nagyon író következnek. M amely Indiában érzi az egyre e szen az afganis néma és szívós a két világhat legmesszebbme koncessziókat országának azé egyensúlyban

Három vesz sége határozza vett Európa n ilyen veszélyp nek bekéjét az reement sajno A földköziteng oszlik: az ang kosnak tekinth szültségek. Te az utszéli külj Róma és Lon rossz viszony régi imperializ pen most épít szerű összezza Az abesszini hetetlen munk vár, hogy a ka lommall megt hassa: nyersa gyarmatot, an lesleg levezeté küi talán meg mas tervet, — szemmiesetre s szen Anglia e angol flottát, tőkepiacokat i Európa má Európa. A Du ti kincsei s m ges középeuró szebb politika kölcsönös fele mindig robban lett.

A félelem é ra a vámfalak

VESZÉLYPONTOK

A „dinamikus politika“ családja. A nyugati demokráciák nagy terve a világ megmentésére

A frankfurti békétől a világháború kitöréséig az európai politika többé-kevésbé zárt szövetségek egyensúlyi rendszerében jelentkezett. Ennek a politikának tempója olyan volt, mint az egész háborúelőtti élet: nyugalmas, lassan fejlődő, meglepetések nélkül való s mindenekelőtt biztonsággal teli. A világháború után ez a statikus külpolitika elvesztette nyugalmát és biztonságát; a szövetségek époly kevéssé bíztak egymásban, mint az ellenségek, tisztázatlanok voltak a célok s ennek megfelelően 1919-től máig az egész európai külpolitika a félbenmaradt kísérletek és izgatott kapkodások egyetlen hosszú sorozata volt. Az elmúlt husz esztendő alatt a kibékülések és szembefordulások olyan fantasztikus esetei tárultak fel Európára népe előtt, amelyek nagyon alkalmassak voltak arra, hogy gyökeresen kiljék a népekből a külpolitika stabilitásába vetett hitet.

Az ugráló politika

Néhány példa elég ennek az igazságnak megvilágítására. A versaillesi békeszerződést követő két évben a francia-olasz barát sáv zavartalan volt. Két esztendővel utóbb

ez a viszony páratlanul elmérgesedett s volt néhány pillanat, amikor „Franciaország és Olaszország könyökükkel suroították a háborút.” De Jouvenel szenátor négy évvel ezelőtt végül rendkívüli francia követként Rómába ment, hogy ezt a végkép elmérgesedett viszonyt megjavítsa. A kísérlet sikerült és hosszú előkészítés után Laval és Mussolini helyreállították az oly sokat emlegetett „latin testvériség” egységfrontját. Mindössze két év telt el a római olasz-francia szerződés aláírása óta, de ugyan hol van ma már a latin egységfront? Ép annyira rokkant, mint amennyire — legalább is pillanatnyilag — egészséges Belgrád és Róma kapcsolata, amely az elmúlt tizennyolc esztendő alatt — nem is egyszer — hasonlóképpen kiéleződött a legkomolyabb konfliktusok lehetőségéig. És ugyanezt a teljes bizonytalanságot, amelyet temperamentuma szerint ki-ki cizmusnak vagy kapkodásnak láthat (a németek zengő megjárással „dinamikus politikának” nevezték el) figyelhetjük meg az orosz-német, az orosz-japán, az angol-olasz és angol-japán relációkban. Senki nem bízik senkiben és mindenki féli mindenkitől.

Tengelyek és feszültségek

Ilyen körülmények között szinte természetes, hogy az európai politika, amely valamikor az egyensúlyi stabil rendszerében élt és tevékenykedett, ma a tengelyek és feszültségek bizonytalanságában vergődik. Az angol külügyminisztériumban „danger point”-nak, veszélypontoknak nevezik azokat a politikai koalíciókat, amelyeknek reménytelenül megfenekelett helyzetén normális diplomáciai tárgyalásokkal alig lehet segíteni. Nemcsak Európa, de mind az öt világrész ma bonyolult halálzóna az ilyen veszélypontok, amiből persze olykor nagyon ironikus, sőt paradox helyzetek következnek. Mert például az az Anglia, amely Indiában és Palesztinában nagyon is érzi az egyre erősödő orosz nyomást, (hiszen az afganisztáni és perzsi befolyásért néma és szívós harc folyik két évtized óta a két világhatalom között) Európában a legmesszebbmenő gazdasági, sőt katonai koncessziókat teszi ugyanennek az Oroszországnak azért, hogy a német expanziót egyensúlyban tartsa.

Három veszélyzóna

Három veszélypont állandósult feszültsége határozza meg a szűkebb értelemben vett Európa mai külpolitikáját. Az első ilyen veszélypont a Földközi tenger, amelynek békéjét az angol-olasz gentlemens agreement sajnós, nem tudta megteremteni. A földközitengeri feszültség két csoportra oszlik: az angol-olasz és az inkább járulékosnak tekinthető francia-francia-olasz feszültségek. Természetesen szó sincs arról az utolsó külpolitikai „igazságról”, amely Róma és London egyre állandósulóbb rossz viszonyát egy birtokállományát őrző régi imperializmus és egy birodalmát éppen most építő új imperializmus „végzeteszerű összecsapásában” látja.

Az abessziniai katonai hódítás még mérhetetlen munkára s még nagyobb tőkére vár, hogy a katonai sikert gazdasági tartalommal megtöltve Olaszország megkapassza: nyersanyagokban bővelkedő gazdag gyarmatot, amely egyben az olasz népfellegelvezetésére is alkalmas. Anglia nélkül talán meg lehet valósítani ezt a hatalmas tervet, — Anglia ellenére azonban semmiesetre sem, annál kevésbé, mert hiszen Anglia ebben az esetben nemcsak az angol flottát, de a francia és az amerikai tőkepiacokat is jelenti.

Európa második veszélyzónája Közép-Európa. A Dunavölgye, amelyet természeti kincsei s még sokszínűségében is egészséges közép-európai kulturája Európa legszébb politikai képletévé predestináltak, kölcsönös félelem, gyűlölet és intrikálás mindig robbanással fenyegető viharokká lett.

A félelem és nyugtalanság emeli magasra a vámfalakat Közép-Európában s teremt

olyan autarchiákat, amelyek példátlan áldozatok árán azért építik ki a gazdasági önállóságot, hogy a politikai szövetségekre több reménnyel számíthasson.

A harmadik veszélyzóna

Európa keletén van a harmadik veszélyzóna. Földrajzilag ezt a területet a danzigi korridor, Ukrajna és Balti államok foglalják magukban, — de a mögöttük álló politikai-katonai erőket a Reichswehr és a vörös hadsereg reprezentálják. Óriási erők és érdekek néznek itt farkasszemet egymással; minél merevebben fordulnak szembe az angol birodalom tagállamai Németország tengerentúli gyarmati követelései-vel, annál intenzívebben fordul el az éhes német fasizmus terület- és nyersanyagért — nyugatról kelet felé. Egyáltalában nem nyhiti e keleti veszélyzóna feszültségét a szüntelenül foltozgatásra szoruló német-lengyel barátsági szerződés, vagy azok a német hangok, amelyek — főként a nagyvezérkar körében — az Oroszországgal való kibékülés szükségét hangoztatják. Ez a keleti feszültség már-már megmerevedett s e pillanatban alig képzelhető el, hogy politikai eszközökkel enyhíthető legyen.

Politikai eszközökkel alig, de annál inkább a gazdasági akarat és céltudatos tervszerűség lathatóságával. Mert a három európai veszélyzóna politikai gyújtóanyaga végső soron a gazdasági inség forrásaiból táplálkozik. A földközi tengeri feszültség legfőbb oka az olasz tőkesszükséglet, amely nélkül Olaszország afrikai kalandja csak nagyon lassan fog gyümölcsöt hozni. A közép-európai veszélyzóna elvesztésénél fenyegetőbb nyugtalanságát, ha új gazdasági preferenciák, a nyugati pénzpiac újból való megnyílása és egy koordinált valutapolitika lehetővé teszi a Dunavölgy potenciális gazdasági erőinek kivirágzását. És ha per sze egy új Németország — természetesen a fegyverkezési verseny korlátozásának garanciájával — megfelelő nyersanyaghi-telek révén hajlandó lenne kiszabadítani magát az „ágyú vagy vaj” életveszélyes alternatívájából, ha nem kellene az „összeszorított fogak” és a „durchhalten” oly ri-asztó jelszavait szuggerálni az egyre rosszabbul élő német tömegeknek, — akkor... akkor a keleti veszélyzóna beláthatatlan időre elvesztésénél a veszély és feszültség aktualitását.

A feszültségek enyhítésének ez a fentebb vázolt útja egyáltalában nem álom, vagy álmódó gazdaságpolitikusok tervelgetése. Minden jel azt bizonyítja, hogy a nagy nyugati demokráciák végül felismerték a világpolitika zord vaev-vaevét: vagy bekövetkezik a minden civilizatorikus és kulturális értékek teljes megsemmisítésével

fenyegető összeomlása, vagy pedig a radikális koncessziók és nagyszabású tervszerűségek boldogabb korszaka. De ezeken az általánosságokon túl ma már meglehetősen konkrét jelek, sőt adatok állnak rendelkezésünkre, amelyek nyomán kibontakoznak ennek a megváltó világtervnek körvonalai.

Visszatérés az aranyalpra — a világ meggyógyulásának kezdete

A londoni cukorkonferencián az angol és francia pénzügyminiszter — utóbb az amerikai delegátus bevonásával — újból megvitatta egy világgazdasági konferencia egybehívásának feltételeit. Norman Davis, Roosevelt elnök teljhatalmu megbízottja, aki ugyanebben az időben hosszú bizalmas megbeszélést folytatott Eden külügyminiszterrel, hirtelen kijelentette: a francia, angol és amerikai demokráciák, mint a világ gazdagságának és aranykészletének letéteményesei, elsősorban a dollár, font és frank árfolyamának végleges leegyenesítésével, illetőleg az aranyalpra való visszatéréssel kezdenek meg az új világgazdasági pénzügypolitikai megalapozását. Bár Auril francia pénzügyminiszter egyelőre még cáfolja a frank újabb értékesztését, — amire különben a felhatalmazási törvény jogot ad a francia kormány — egyáltalában nem tartozik a lehetlenségek sorába, hogy az angol, francia, amerikai, kölcsönös pénzügyi garanciák ellenértékéül Blum-kormány előbb-utóbb mégis elszánja magát erre a politikai szempontból nem egészen veszélytelen lépésre.

De ha a nyugati demokráciák — s velük együtt természetesen a politikailag hozzájuk kapcsolódó Svájc, Belgium és az északi államok — egy ilyen valutarögzítéssel megteremtették a nemzetközi pénzpiaci stabilitást, akkor már csak egy lépést kell tenniük, hogy a maguk páratlan anyagi és erkölcsi hatalmával lebontsák a politikai ványalásból és szorongásból felépített várfalakat, megnyissák az utat a rejtőző arany számára Közép-Európa felé,

biztosítsák a nélkülözhetetlen nyersanyagokat Németországnak és Olaszországnak és egy pacifista kölcsönpolitikával a fegyvergyártásba ölt aranymilliárdokat visszatelepletsék a produktív gazdasági élet területére, az utak, lokomotívok, kórházak és iskolák közé.

Arany és béke

Bármennyire is messze van még a megvalósulástól ez a terv, mindenképpen bizonyos, hogy ez a terv legalábbis megvan, hogy tanácskoznak róla, s hogy nagy erőfeszítéssel próbálják realitássá építeni. A világ békéjét a politikai egyezmények nem tudták megteremteni; nos, Anglia, Amerika és Franciaország most megkísérli gazdasági egyezményekkel alátámasztani az ingadozó békét. Ha megszűnik a kötött devizagazdálkodás, ha a külföldre szállító termelőnek nem kell kétségbeesetten keresgélnie kliringpartnereket után, ha a kompenzációk és kontingentált kereskedelem példátlan primitívége újból visszazuhan az ókori gazdasági élet példái közé, ha a kereskedők — akikről az angol himnusz azt mondja, hogy „ők tették nagygyá Britanniát” — a monopól rendszer helyett a maguk egygyvelejének és két kezének szabad invenciójából és munkájából fognak megélni, ha a gazdasági szabadság rést tör a repedező vámfalakon, akkor a politikai szabadság is visszatér Európába. De a szabadság mindig egyet jelent a békével. Anglia, Amerika és Franciaország nemcsak az aranyáról, de a világ békéjéről is tanácskozik.

Leopold Jessner a palesztinai héber színházról

A németországi állami színházak egykori igazgatója a Habimáról, az Ohelről és a héber színház feladatairól

Tel-Aviv, április 21. Leopold Jessner professzor, a németországi állami színházak volt főigazgatója, aki Max Reinhardt mellett korunk egyik legnagyobb színházi autoritása, — a tel-avivi Habima-nak szenteli most óriási tudását és ragyogó képességeit. A Németországból elűzött Jessner professzor a palesztinai héber színház szolgálatába szegődött, és a Habima számos előadását rendezte az utóbbi időben. Ma már tökéletesen ismeri a palesztinai színházi viszonyokat és nem kétséges, hogy a legilletékesebb autoritás a héber színház fejlődésének megítélésében. Ezért különös érdeklődésre tarthat számot az a nyilatkozat, amelyet Jessner professzor a palesztinai színházról és színészekről adott a sajtónak.

A héber színház feladatai

— Pillanatig sem lehet kétséges, — mondotta többek között — hogy olyan magas színvonalon álló héber színház, mint amilyen a palesztinai, amely ragyogó művészi erőkkel rendelkezik, nem hanyagolhatja el az egyetemes dráma irodalmát. De mint színházi ember tisztában vagyok azzal, hogy a főcélja, legmagasabb rendeltetése a héber színháznak: a palesztinai irodalom előtérbe helyezése. A héber színészek rendeltetése: olyan drámai irodalom kitermelésének ösztönzése, amely az ország lelkeségének és szeszibilitásának a kifejezője. Eleven színházra van szükség, amelyben visszatükröződjene az ország népének lelki problémái korunk általános nagy kérdéseivel egyetemben. Ebből a követelményből fakad a zsidó történelem dramatizálásának szükségessége. Eklatáns példa erre Nathan Biztritzki, e nagystílusú héber író drámája: a „Sabbataj Cvi”.

A nyelv

— Azt mondották egyesek, hogy a héber nyelv tulzolt pátozsával, hangzatosságával és bibliai magasztosságával nem alkalmas göröülékény, folyékony párbeszédre. Ezzel magyarázták töben a héber drámai repertoár szegénységét. Nekem az a meggyőződése, hogy ezek az észrevételek teljesen alaptalanok. Tanuja voltam egy könnyű színház, a

„Matate”, kabarészinpad előadásainak, ahol sulyt helyeznek a művészi finomságokra és láttam, hogy ott igen folyékonyan és simán beszélnek a hébert.

A Habima és az Ohel

A „Habima” új színházáról szólva Jessner kijelentette, hogy a modern építőművészet remeke lesz a tel-avivi drámai színházról új hajléka, majd a Habima nagy művésznőjéről, Hana Rovináról emlékezett meg a legnagyobb elragadtatás hangján. Nemzeti művésznő a szó legtökéletesebb értelmében — mondotta Jessner. Rovina mellett Meskint, Finkelt, Avitalt, Boratzt, Klitzkint emelte ki, mint a Habima nagy erősségeit. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a Habimának új erőkre van szüksége.

— Művészi szempontból kevésbé kifinomult, de elevenebb erők együttese Palesztina második drámai társulata, az „Ohel”. A társulat legnagyobb erőssége a rendkívül tehetséges Margalith, aki bármelyik európai színháznak büszkeségére válna.

Egységes héber színházra van szükség

— Nagy hasznára válna a palesztinai héber színháznak — folytatta Jessner — a két drámai társulat egyesülése. Az erőknél ez az összefogása magával hozná a két együttes értékeinek egybeforrását. De ahhoz, hogy megvalósuljon a héber színház jól megalapozott egysége, feltétlenül szükséges, hogy a színház vezetése iróember kezébe kerüljön. A palesztinai kultúra és a héber nyelv kitünő művelője lehet csak képes a héber színház mai erőinek irányítására, új erők bevonására és különösen arra, hogy a színház köré csoportosítsa a palesztinai írók seregét. Az ilyen vezetés alatt álló, egységesített héber színház nem héber nyelvre átültetett zsidó színjátás, hanem ténylegesen autentikus palesztinai héber színház lesz.

Jessner végül a palesztinai közönség magasan fejlett kritikai érzékéről és a színháznak nyújtott nagy segítségéről emlékezett meg meleg elismerés hangján.

Adler Kaba képkiállítása

A legfiatalabb generáció izmos és lelkes igérete mutatkozott be a cluj Ujságíró klub falain vásznaival és ceruza-rajzaival, Adler Kaba, satumarei fiatalember. Huszonegy éves. A háboru kitörésekor csecsemő volt, apró fiúcska a nemzetközi öldöklés megszűnése után, fejlődő gyermek államok és társadalmak új elhelyezkedésének idejében, serdülő fiú és kamaszodó legény, amikor az antiszemitizmus magas hullámokat vert és most, hogy elvégezte Pesten a Képzőművészeti Akadémiát, belépett az életbe. Amit zsenge kora óta átértett, amit látott és áhitott, amit gyűlölt és megcsodált, a rengeteg bánat és háborgás, a fájdalom és remény, ami benne végigrezongált, ezt a művész boldog alkotó ösztönével levetítette. Grafikáiban és vásznain egyaránt utolsó éveink bus filozófiája borong.

Már ez a kvalitás, hogy az együttérés mélységes és magasztos etikája szerint készülnek képei, tiszteletreméltó vonást ad Adler Kaba munkáinak. A legszebb, legnemesebb pátosz ez, amely akkor is előtör ké-

peiből, amikor a formák kötik le igyekezetét. Valameiely caddiktól kérdezte a tanítvány: „Hogyan tudám istent igazában szeretni?” „Ugy — felelte a mester — hogy együttérel a szenvedő embertársaddal.”

A művész meglátja az élet fonákságait, a nagyvárosi éjszaka beteg kóaszát, mohó aszszonyférfi-éhségét és meglátja a zsidó sors ridegsége mögött a bolygó nép ujjáéledését. Meglátja a chaluchban, aki a szabad természetben keresi egyensúlyát, meglátja a gyermek riadt és mégis bátor szemében, akit három más gyermek vesz körül beléplántált gyűlölettel, meglátja egy zsidó fejből, akit a „Bolygó zsidó” modelljéül választ. Ez a lobogó fehér szakállas, égő szemű agastyán már egy cél felé tekint, nem az üres semmisségre.

De a kissé program-izű művei mellett a zsidó népelet sok szépségét rögzítette le a fiatal piktör. A havdálát egy igénytelen, de kifejező fény-tanulmányában, a fák ünnepe egy lombosodó fa és talizsba burkolt öregember szimbolikus ellentétjében. Av hó 9-ét egy terjedelmes árnyékot rajzoló esti templom-jelenetben, Jom Kippurt néhány átszellemlült ájtatos férfi-fejben.

A rajzok erősebb és beszédesebb gesztusokkal adják vissza Adler Kaba egyéniségét, mint vásznai, amelyeken az erős és fiatalos lendületen s akaráson túl meglátszik az iskola. Kompozícióján, csöndjeleiben és portréin egyaránt. Még simák, finomkodók azok a képei is, ahol a téma drámaisága erőt követel, vagy mámort, vagy önkívületet. Deklamál, ott ahol pátosz lenne a helyén.

De ki kell érezni e képek mögött az egyéniség varázslatos kincsét. Néhány év és a forma-uralma el fog tűnni. Jó, hogy ma még színhatásban és beállításban az akadémia szelleme vezet. Ezek az évek minden lelkiismeretes művésztől a technikában való megerősödést követelik. Bizonyos, hogy Adler Kaba fejlődési vonala a természetesség és emberiség felé ível. Ha nézzük nagyobb kompozíciókhoz készített vázlatait, megáll-

Gyárnak, műhelynek, raktárnak alkalmas helyiségek, kombinálva esetleg olcsó hajtóerő előállítási lehetőséggel és raktelep kiadó. Érdeklődéseket „Kedvező feltételek” jellegére a kiadóba.

píthatjuk, hogy ez az ifju nyeresége lesz a képzőművészetnek.

Vásznai közül néhány önarcképe tűnik ki és a németországi zsidóülődésekről festett apokaliptikus erejű tablója. Menedékhely című vászna sötét realizmussal hat, ugyszintén a Vakember kutyájával. Az itt reprodukált

„Filozófia” című képe faluvégi hangulatával emelkedik ki a tárlat többi képei közül. Hetvennégy képet állított ki Adler Kaba, aki két évvel ezelőtt mutatkozott be Oradeán a nyilvánosságnak. Azóta is szépen fejlődött. Kétségtelen, hogy jövőbeli munkássága a tantumához kötött reményeket ki fogja elégíteni.

Egy olasz tiszt naplója a madridi frontról

Az angol lapok közlik egy a guadalajarai fronton elesett olasz tisztnek a naplóját. Az olasz tiszt január 1-től március 10-ig, tehát Spanyolországba való érkezésétől halála napjáig jegyzett föl rendkívül jellemző és érdekes megfigyeléseket a felkelők csapatairól.

A tiszt mindenekelőtt amiatt az elégedetlenség miatt panaszkodik, amely a felkelők táborában megnyilatkozik. Január 8-án, a Nápolyból való elutazás után azt írta be, hogy eszeágában sem lett volna a spanyol háboruban való részvételre jelentkezni, ha tudta volna, hogy „itt mindenki parancsnokol, de senki sem engedelmeskedik”.

Január 12-én érkeztek meg Cadizba, először a malagai frontra küldötték őket, majd később a madridi — guadalajarai frontra. Megérkezése napján ismét megálapítja, hogy

„mindenütt tökéletes összevisszaság uralkodik. A nemzetiek körében az összetartásnak nyoma sincs. Amit lát-

tam, meggyőzött arról, hogy a különböző nemzeti csoportok, a monarchisták, karlisták és falanzisták, akik már most is állandóan tusakodnak egymás közt, a győzelem után egymást vernék agyon. Micsoda társaság!”

A továbbiakban megálapítja, hogy minden munkát és minden harcot az olaszokra tolnak át.

Március 4-i bejegyzés: A lehető legrosszabb véleményekkel vagyok a mi szakaszunkhoz beosztott spanyolokról. Ezeknek a fickóknak semmi másra nincs gondjuk, csak arra, hogy zabáljanak, vedeljenek, a lakásokat elrekkvirálják és a mi harcaink felett pedig nevensenek. Valóságos színház!”

Március 8-án ezt írta be: „Madridot csak egyetlen hatalmas lendülettel tudnánk bevenni. Itt azonban minden egész lehetetlenül megy. Vajjon ki felelős ezért? Csak ez az undorító egyenletlenség!”

Néhány nappal később a naplóíró a guadalajarai áttörésnél életét vesztette.

Keresztény tudós lengyelre fordítja a Talmudot

Dr. Tadeus Zadereczky nagy vállalkozása. A legnehezebb traktátusokat fordította le a tudós professzor

Varsó, április 21. A napokban a „Moment” című jiddis újság szerkesztője ellátogatott dr. Tadeus Zadereczky egyetemi tanárhoz, aki egyike a kevés lengyel notabilitásoknak, akik az utóbbi években fölmerték emelni hangjukat a zaklatott és elnyomott zsidó kisebbség védelmében.

Zadereczky professzor érdekes munkán dolgozik: lengyel nyelvre fordítja a Talmudot. „Horiot” traktátusát fordítja, vagyis azt a részt, amely foglalkozik a bíróság téves ítélethozatásával. Jogi élelméjűség, a régi jogrendszerek alapos ismerete kell hozzá, hogy a Talmudban már járatos ember is „tanulni” tudja ezt a traktátust.

Professzor ur — kérdezi az újságíró — milyen traktátusokat fordított már?

— Nözikin-csoportjának két traktátusát már lefordítottam. Sejtji, hogy miért? „Aki meg akar okosodni, foglalkozzon pénzügyi törvényekkel és szabályokkal.” Bizonyára ismeri azt a talmudi mondatot — mosolygott a tudós. Tervebe vettem lefordítani Szinhedrion, Makot, Baba Mőcia, Baba Kama és Baba Batra traktátusait. Ha majd ezekkel elkészültem, akkor a Talmud többi részének átültetését próbálom meg.

Az újságíró megemlítette, hogy ezideig lengyel nyelvre a Talmudból csak az Atyák tanítását fordították le.

— Ismerem — mondotta a tudós. Három fordítás van belőle. Nehéz megálapítani, melyik rosszabb a másiknál.

— Milyen szempontok és módszerek sze-

rint dolgozik professzor ur? — Filológiai, történelmi és realiztikus szempontok vezetnek elsősorban fordításaimban. A fordítás mellé magyarázatokat is adok.

— Milyen emberekkénekk szánta a fordításokat?

— Mindenekelőtt ama lengyel intellektueleknek, akik előtt a Talmud hét pecséttel lezárt titok. Lássák, hogy a titok a régi szellemi kulturák egyik legszebb terméke. De azt hiszem, használni fogok vele „zsidó gó-joknak” is.

— Milyen kommentárokat vesz igénybe fordításainál?

— Elsősorban Maimonidest és Bartenurát. Zadereczky tanár elmondja még, hogy minden traktátus elé általános és áttekintő bevezetést ír. Ajánlja mindazoknak, akik a Talmudot meg akarják ismerni, hogy előbb alaposan tanulják meg a Bibliát, mert ez alapja minden későbbi zsidó irodalomnak. Ha elkészült a tervezett talmudi részekkel, le fogja fordítani a Talmud agadát és a midrásokat.

Külön könyvben fogja ismertetni a Talmud módszertanát. Zadereczky professzornak a munkája hivatala lesz széles lengyel intellektuális rétegek között megbecsülést szerezni a zsidó szellemiségnek. Véleménye szerint a lengyelre fordított Talmud hivatala lesz eloszlalni sok olyan balítéletet, amely tápot adott az antiszemitizmus elterjedésének.

Hat és fél milliót fordít beruházásokra az idén Baiamare

Elkészült a bányaváros idei költségvetése

Baiamare, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A múltban a nyolcezeret is megközelítette az évi idegen forgalom Baiamaren, de az utóbbi esztendőben ez a létszám megcsappant. Az általános gazdasági helyzet mellett hozzájárult ehhez a városfejlesztés teljes elhanyagolása is.

Uccái, utai, vízszolgáltatása, közvilágítása és középületei évről-évre romlottak, nem javították azokat és a múlt évben ezeknek a rovására kiaszfalozták a főteret. A városvezetők, amelyek rövid időközönként váltották egymást mindig az elődökre panaszkodtak és mentesülrre a város adósságait tozták fel. A türelmetlen állapotok végül is jobb helyre bírták a mostani városatyákat és terük szerint az idei költségvetési évben min-

den lehetőet elkövetnek a fejlesztésért. Most készült el a város 1936—37 évre szóló költségvetési terveze, amelynek végösszege 24.511.668 lej a múlt évi 24.196.985 lej mellett. Végösszegeben alig van eltérés, de a tételek beállításánál van differencia. Rendes költségvetés 16.606.277 lej (a múlt évi 19.670.590 lej), rendkívüli 5.114.591 lej (tavalyi 3.156.185 lej), különféle rendeltetési, amelyet egyébre nem használhatnak, mint az előirt beruházás 2.790.800 lej (1.370.210).

A rendes költségvetésnél csökkenést a múlt évben a Ganz villamosági üzemmel szemben még fennálló visszamenőleges követelés likvidálása segítette elő, amelyet három év után sikerült lebonolyítani. A rendkívüli tételnél az emelkedést az er-

dőkitermelésből beszámított bevétel fokozza, valamint elhatározta a város, hogy eladja értékpapirjait, amelyek a leitárban szászázalékos értékben szerepelnek. A különböző rendeltetési tételnél másfélmillió emelést a vágóhid rendbehozására, közvilágításra és egyéb közmunkákra szánták.

Magánál a rendes költségvetésnél is sikerült 800.000 lejt utjavításokra előirányozni. A polgármester lapunk munkatársának adott nyilatkozata szerint az idei költségvetési évben összesen hat és félmillió lejt fordítanak beruházásokra, amely összegből utakat javítanak, uttesteket aszfaltoznak ki, rendbehozzák a vízszolgáltatást, a közvilágítást, vágóhidat. És mindezt sikerül megvalósítani a közterhek emelése, valamint újabb kölcsön igénybe vétele nélkül.

A város emellett igyekszik megszabadulni fennálló tartozásától is. 1934-ben még 29 millió lej adóssága volt Baiamarenek, amely fizetések, a városi bank kényszerregezege és egyezkedések folytán az 1934—35-ös évben 20 millióra apadt, a következő esztendőben már csak nyolc millió volt és 1936—7-ben 5.717.277 lejre csökkent. Az idén ebből a felét irányozták elő törlesztésre és optimisztikusan hiszik, hogy az ezután következő költségvetési esztendőben a hátralevő összes adósságot kifizetik, úgy hogy Baiamare teljesen felszabadul ettől a nagy gondtól.

Megálapítja, hogy az utolsó három év alatt sikerült a város gazdasági és pénzügyi helyzetét segíteni. Elismeri a polgármester, hogy azok a hibák, amelyek a városvezetésnél 15 évi tétlenség folytán állottak elő, nem tüntethetik el egyszerre, de a legjobb uton halad a város vezetése a város helyzetének teljes rendezése felé.

Az aradi Chevre Kadisa közgyűlése

Arad, április 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlést az aradi neológ hitközség Chevre Kadisa szentegylete. Az elnöki tisztséget ezúttal először töltötte be Lakatos Aladár, a nemrégiben megválasztott hitközségi elnök, a Chevre Kadisa védnöke.

Lakatos Aladár beszámolt arról, hogy Földes Soma nyugalmazott vezérigazgató és neje eljuttatta a Chevre Kadisához végrendelete másolatát, amelynek értelmében Ciontea ucca 22. szám alatti házat a házaspár a Szeretetházra hagyja. A közgyűlés a nagylelkű elhatározást köszönettel vette tudomásul. Megemlékezett az elnök arról is, hogy Tomasovitsné Szalai Janka ugyancsak végrendeletileg 25—25 ezer lejt hagyományozott a Szeretetház, az ambulatórium és a Chevre Kadisa javára. Örömmel állapította meg, hogy az aradi zsidóság körében nem szűnik meg az érdeklődés a Chevre Kadisa emberbaráti intézményei iránt.

Beszámolt Lakatos Aladár arról, hogy az elmúlt esztendőben a Chevre Kadisa legnagyobb teljesítménye az új zsidó temető felavatása volt, amelyet tudvalegőleg olyan impozáns szertartásteremmel láttak el, amely egyedülálló az egész országban. A temetővel kapcsolatos költségek egymillió 750 ezer lejt igényeltek. Ennek az összegnek egy részét kölcsönkötvények kibocsátásával fedezték. Ötszáz lejt névértékű részvényeket bocsátottak ki és ezekből 900 ezer lejt került lejegyzésre. A kötvénytulajdonosok közül eddig százezer lejt értékben ajándékoztak vissza kötvényeket vissza a Chevre Kadisának.

Elismerő szavakkal emlékezett meg Lakatos Aladár dr. Schütz Henrikről, aki 15 esztendőn át volt az aradi Chevre Kadisa védnöke. Bornstein Sándor javaslatára a közgyűlés dr. Schütz Henriket a Chevre Kadisa örökös díszelnökévé választotta meg. Lakatos Aladár ezután üdvözölte Karpel Izsó választmányi tagot 40 éves kereskedői jubileuma alkalmából.

A közgyűlés jóváhagyta a Chevre Kadisa és a Szeretetház múlt évi zárszámadását és megszavazta az 1937 évi költségvetést. Kimondotta a közgyűlés, hogy a kölcsönkötvényekből 100 darabot, tehát összesen ötvenezer lejt értékű kötvényt kisorsol. Braun N. Antal elnökletével sorsoló bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Szatmári Rezső, Kerpel Izsó és Bartos Miksa voltak. Miután a kisorsolt kötvények számaait közölték, a kisorsolt kötvények tulajdonosai bejelentették, hogy a kötvényeket visszaajándékozzák a Chevre Kadisának és a Szeretetháznak.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

CSÜTÖRTÖK
Uj moder
„Cor
Plaja Unirii

— NEGYMILL
AJANLATOT
KELTSÉG ROM
tentik: A Capit
nap óta a fővár
a németországi
tője, aki ma kil
Popnál. A néme
(cca 4 milliórd
román államnak
behozatalára fo
kormány gazdas

— Munkanélkü
lalták a radomi
tik: Néhány szá
radomi városb
Amikor a polgár
ál módjában, a
a városházat és
voznak, csak
után.

— Rövid híre
gyarország belü
mert igazságúg
ki. Helyébe a
Györgyöt, a ké
ték ki. — (A
szerint a japán
újabb világgazda
ben arra meghí
néhány nap óta
nyegeti. Az utol
ra 15 kilométer
áttörte az ár és
lött. A városba
zet. — Erzsébet
nepli 11-ik szüle
kok között szer
küldött is. — F
ratlanul Münche
dolf Hess fogad
vében. — Mara
rász 63 éves ko
ban anarchista
vést lepleztek k
lett volna kirot
tattak. — A p
szépítmvészeti
közoktatásügyi
nyos és művés
a jogi személyis
rendőrség gum
a tüntetőket, a
ai a város tere

— Vese-, hóly
joknál reggelen
természetes „F
adós, hig ürülés
ményez, aminek
eső megkönnyel
vosok ajánlják.

— Kedvezm
lain. Bucuresti
igazgatósága k
vétü ünnepekre
vezményt nyujt
A kedvezmény
életbe és 5 nap
óraig tart. A k
ifjúság számár
mény április 22
félíg érvényes.
Szövetsége álta
kakiállításra ut
kos kedvezmény
hogy oda egész
ingyen utaznak
a kedvezmény
május 7-én nyit
tósága egyébké
a husvétü utas
rilis 20. és máj
Rapid, gyors-
vagon kapcsol
bir. Május más
készenléte hely
vonatok nem b
nyolítani, ugy
kat indítanak.
curesti—Craiova
Cluj és Cernau
30-ika és május
nem közlekedne
április 30-ig ve

HIREK

Uj lakásába modern cillárokat szerel

„Constructio“ Plaja Unirii 31. Telefon: 93.

— NEGYMILLIARD LEJES KÖLCSÖN-AJANLATOT TETT EGY NEMET ÉRDEKELTSÉG ROMANIANAK. Bucurestiből jelentik: A Capitala híradása szerint néhány nap óta a fővárosban tartózkodik Rudolphe, a németországi Otto Wolf-konzern igazgatója, aki ma kihallgatáson jelenik meg Valer Popnál. A német konzern 100 millió márka (vagy 4 milliárd lej) kölcsönt ajánlott fel a román államnak, amit német áruk és gépek behozatalára fordítana. Az ajánlat fölött a kormány gazdasági bizottsága fog dönteni.

— Munkanélküli lengyel munkások elfoglalták a radomi városházát. Varsóból jelentik: Néhány száz munkanélküli hatolt be a radomi városházára és munkát követelt. Amikor a polgármester közölte, hogy ez nem áll módjában, a munkanélküliek elfoglalták a városházát és kijelentették, hogy nem távoznak, csak kérésük kedvező elintézése után.

— Rövid hírek mindenünne. Mikecz Magyarország belügyi államtitkára lemondott, mert igazságügyi államtitkárrá nevezték ki. Helyébe a belügyminisztériumba Bobory Györgyöt, a képviselőház alelnökét nevezték ki. — (A) Domei-ügynökség jelentése szerint a japán kormány kész résztvenni egy újabb világgazdasági konferencián, amennyiben arra meghívást kap. — Bagdad városát néhány nap óta a Tigris elárasztással fenyegeti. Az utolsó 25 évben a folyónak nem volt ilyen magas vízállása. Bagdadtól északra 15 kilométernyi távolságban a gátakat áttörte az ár és a víz óriási területet elöntött. A városban mind válságosabb a helyzet. — Erzsébet angol hercegnő holnap ünnepli 11-ik születésnapját. A többi ajándékok között szerepel a Windsor herceg által küldött is. — Hitler tegnap repülőgépen vátatlanul Münchenbe érkezett. A fűhért Rudolf Hess fogadta és üdvözölte a párt nevében. — Marakata, a himzeves cseh szobrász 63 éves korában meghalt. — La Plata-ban anarchista és kommunista összeesküvést lepleztek le, amelynek május 1-én kellett volna kirombannia. 100 egyént letartóztattak. — A prágai német tudományos és szepmivészeti társaságot a csehszlovák közoktatásügyi minisztérium német tudományos és művészeti akadémia rangjára emeli, a jogi személyiség megadásával. — A linzi rendőrség gumibotokkal szétzörgette azokat a tüntetőket, akik így akarták megünnepelni a város terein Hitler születésnapját.

— Vese-, hólyag-, prostata- és végbélnyílásnál reggelenként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadása, hig ürülést és kielégítő emésztést eredményez, aminek következménye azután jóleső megkönnyebbülést szokott lenni. (Az orvosok ajánlják.)

— Kedvezményes utazások a CFR-vonalon. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a hivatalos husvéti ünnepekre 50 százalékos vasúti kedvezményt nyújt a vonaton utazó utasoknak. A kedvezmény május elsején 0.01 órákor lép életbe és 5 napig vagyis május 5. éjféli 12 óráig tart. A közép- és felsőiskolás tanuló ifjúság számára az 50 százalékos kedvezmény április 22. éjszakájától május 11. éjfélig érvényes. A Román Asszonyok Nemzeti Szövetsége által rendezendő nemzeti munkakiállításra utazó vidékieknek 50 százalékos kedvezményt nyújt a vasut, olyképpen, hogy oda egészségjegyet váltanak, vissza pedig ingyen utaznak az illetők. Péntektől hétfőig a kedvezmény 75 százalékos lesz. A kiállítás május 7-én nyílik meg. A CFR vezérigazgatósága egyébként nagy előkészületeket tesz a husvét utasforgalom lebonyolítására. Április 20. és május 10-ike között az összes Rapid, gyors- és személyvonatokhoz annyi vagon kapcsolnak, amennyit a mozdony elbírt. Május másodikán pótvonatokot fognak készítenni helyezni és ha a menetrendszerű vonatok nem bírják az utasforgalmat lebonyolítani, úgy nyomban utánuk pótvonatokot indítanak. Ilyen pótvonatok lesznek Bucuresti—Craiova, Timisoara, Iasi, Oradea, Cluj és Cernautiban készítenében. Április 30-ika és május 3-ika között a tehervonatok nem közlekednek. Könnyen romló árut csak április 30-ig vesznek át szállításra.

— Román zenel hét a párizsi világiállításán. Párizsból jelentik: Gusti volt miniszter, a világiállítás román csarnokának kormánybiztosa, tegnap este Bucurestibe utazott. Párizsi tartózkodása alatt Gusti megette a szükséges intézkedéseket a csarnok építési munkálatainak siettetésére. A pavilon márványfrontja különben majdnem teljesen kész áll. Az uralkodó tulajdonát képező Greco-vásznak kiállítása június 7-én kezdődik. Végül Gusti aláírta a román zenel hét megrendezésére vonatkozó szerződéseket és megállapodott abban, hogy a Cipriandaru premierje július 5-én legyen a Pitoeff-színházban.

— Elrendelték az összes pornografikus írók letartóztatását. Bucurestiből jelentik: Sassu igazságügyminiszter körrendeletben utasította az összes bíróságokat és bírói fórumokat, tartóztassák le a pornografikus könyvek szerzőit az esetek sürgőssége szerint.

— Nyilatkozat. Az „Uj Kelet” március 21-iki számában, „Sighisoara — Die Stadt ohne Juden” címmel riportot írtam, amelyben többek között ezt a kitélet használtam: „Sighisoaran egy zsidó ügyvéd, egy zsidó szeszgyáros és egy zsidó kereskedő van és mellettük, körülöttük el néhány földhözragadt zsidó chassid család.” Utólag meggyőződtem, hogy az az információ, amelynek alapján fenti megállapítást tettem, tévedésen alapult, mert fentiekben kívül még több jelentős zsidó család járul hozzá Sighisoarának, a zsidóság ottani általános megbecsüléséhez. Amikor ezen tévedésemet helyreigazítottam, egyúttal a fenti cikkben közölt felsorolásból hiányzó zsidó családok elnevezését is kérem. Benczel Béla.

— Ma kezdik meg a nyugdíjak kifizetését. A pénzügyigazgatóság közlése szerint a nyugdíjak kifizetése ma, 22-én és 24-én fog megtörténni.

— Berlinbe érkezett a magyar hadügyminiszter. Berlinből jelentik: Röder tábornok, magyar hadügyminiszter ma délelőtt ideérkezett.

— A Sabra c. palesztinai film rövid, kivonatos tartalma. (Folytatás.) Hogy a chalucoktól megszabaduljon, a sejk kegyetlen tervet eszel ki. Eldugja a kutak nyílásait, melyekből a bennszülött arabok az életet jelentő vizet kapták és elhívti a babonás népséggel, hogy ezt az idegenek rossz szellemei okozták. A szomjúságtól gyötört, fellázított arabok bosszuhadjárra készülnek a chalucok ellen. Ezek, hogy a vérontást elkerüljék, a gazdász irányításával ázni kezdenek a kutak helyén. Megfeszített, lázas munkájukat siker koronázza. Nyomára bukkannak a viznek. Az arabok elvakult dühükben félremagyarázzák a chalucok munkájának céltját és megtámadják a kis telepét. Elszánt verekedés kezdődik. A fiatalok elhatározták, hogy életük árán is megvédik kis gazdaságukat. Mikor a harc a legkegyetlenebb, vizsugár tör fel a földből és azt látva, az arabok bosszujukat feledve megbékélnék. Es míg a viz mind messzebb-messzebb folyik és öntözi a földeket, a kis lelkes csapat verejtékezve, de boldogan és meglegedetten lát neki ismét a nehéz munkának, míg vídvám éneklőkből egy szebb, boldogabb jövő reménye csendül ki.

— Hadbírósal elé állítják Fortut. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint Fortu professzor ügye, aki mint ismeretes, a tanítványai körében kifejtett politikai tevékenységével vádolnak, fordulatot vett, amennyiben a vizsgálóbíró illetéktelennek találta a polgári hatóságokat és a hadbírósal elé terjeszti az ügyet, mint amely az ostromállapot-törvény rendelkezései alá esik.

— Tárgyalások a premontrai rend vagyónaról. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztériumban tegnap dr. Anghelescu elnökletével értekezlet volt, amelyen a csehszlovákiai román katolikus egyház tulajdonához tartozó premontrai szerzetesrend vagyónának kérdéséről volt szó. A minisztériumot Onisifor Chibu, Olteanu oradeai ügyvéd, Bancila prefektus, a rendet Szilágyi annak főnöke, Patzko ügyvéd, a pápai nunciatura titkára és Durkovi, a bucuresti katolikus érsekség vikáriusa képviselték. A rend bizonyos vagyontárgyainak hovatartozásáról volt szó. Ismeretes, hogy e vagyon a Vatikánnal kötött konkordátum értelmében átírandó a román államra.

— Sirköszvény. Folyó hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor állítják fel a deji zsidótemetőben néhai Josepovics Dávid és fia dr. Josepovics Hers sirköszvét.

— Gyermekek tüzhálála egy kigyulladt délélsztorzági moziban. Tallinból jelentik: Killingi-Noeme délélsztorzági városkában egyik moziban tűz ütött ki gyermekelődés alatt. Néhány gyermek elégett, 70 súlyosan megsebesült. Amikor a filmszalag kigyulladt, az ajtó a tolongásban eltorlaszolódtott, ughogy csak nehezen lehetett a kijáratot szabaddá tenni. Igen sok gyermeket letápostak, többen ledobták magukat az erkélyről.

Davila Mozgó csütörtök délután 7 és 9 órakor: 41-es brigád A szezon leghatalmasabb filmalkotása! E filmet mindenki meg kell nézze! Helyárak: 15 és 21 lej. Péntek, szombat, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor.

— Aprilis 22-én kezdődik a husvéti vakáció. Az ország összes iskolái április 22-én veszik ki husvétit szünidejüket, amely május 11-ig tart.

— Időprognózis. Változkozó felhőzet, enyhe nyugati szél, változatlan hőmérséklet, esők helyi jelleggel, esetleg elektromos kislésekkel. Szerdán déliben a fővárosban 11 fokot mértek.

— Eljegyzés. Dr. Fejes Lajos ügyvéd a satumarei Mizrachi elnökének leányát, Zsuzsánát eljegyezte Hertz Sándor nagykereskedő fia, Imre. Minden külön értesítés helyett.

— Lugoseanu kvirináli román követ látogatása a milánói vásár csarnokában. Milánóból jelentik: Ion Lugoseanu kvirináli román követ és neje, Eugen Born gazdasági tanácsos, Aurélian Ademiú és Ricci főkonzul hivatalos látogatást tettek a milánói vásár román kiállítási csarnokában. A vendégeket Puricelli szenátor, a kiállítás kormánybiztosa és az olasz-román kereskedelmi kamara képviselői fogadták. A román pavillon közepén II. Károly király szobra áll. A vendégek megdicsérték Wintert, a román kereskedelmi minisztérium osztályfőnökét, Sebastian mérnököt és feleségét, Vladescut, akik különböző kiállítási tárgyakat beszerettek és a pavillont feldíszítették.

Héber szótárak Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej. Mannheim: Magyar-héber szótár modern magyar-ufhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az Uj Kelet kiadóhivatalában Cluj, Str. Baroa L. Pop 10.

Az élet higgadt, józan lelése... hátrább van, mint valaha. A kulturált ember-típus a csillagok világában repül, de lelke mégis bonus... tönkretett szervezete és idegei fájnak a kultura pokoli zaja, zsbongása, forrongása között s megbolygatott idegei kergetik a szegény, számandó embert örült mozifilmként lepergő, nyomorúságos szzenvedések és kiszámíthatatlan betegségek özőntengerébe, mint gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedések, valamint ideges fej-fájások, álmatlanságok és kiszámíthatatlan sok-sok szenvedés felé.

A világhírű amerikai Gastro D., amelyet legnevesebb orvosok hosszu kísérletek alapján legkiválóbb gyógyszernek ismertek el, a fent említett ideges emésztési zavaroknál ki-tünő orvosságnak bizonyult.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület” 102. szakülése

A 102. szakülés f. hó 15-én zajlott le az egyesület impozáns előadóterében, melyet a jelenlevő tagok és orvosvendégek zsufolá-sig megtöltöttek. Dr. Goldberger Ede elnök megnyitó szavai után a napirend a következő volt:

1. Prof. Steiner Pál: „Gerinchasadék operált és gyógyult esete” címen tartja meg előadásának első részét. A gerinchasadék az ujszülötteknek meglehetősen ritka, de annál súlyosabb fejlődési rendellenessége. Tulajdonképpen nem egyéb, mint a gerincagy sérve, mely a csigolyák hiányos záródása következtében jön létre a méhenbelüli élet folyamán. Előadó két esetet ismertet, melyek közül egyik 23 hónapos, másik 3½ éves gyermek volt. Mindkettő a gerinchasadék u. n. cysticus alakjában szenvedett. Zsenális mű-téti beavatkozás mindkettőjüket visszaadta az életnek és amint a több év múlva küldött levelek és fényképek igazolják, az operált gyermekek ma a legjobb egészségnek örven-denek. Előadásának második részében Stei-ner tanár egy ritka elhelyeződésű ureter-kő (vesekő) esetéről számol be. Ezen esetenk érdekességét az adja meg, hogy a vesekő ál-landóan vándorolton volt a vese és a felső vezeték között. Ez esetben is sikeres műtét szabaddította meg a 35 éves férfi beteget el-viselhetetlen fájdalomtól.

Előadásának harmadik részében szintén vesekő-esetet ismertet a kiváló előadó. A beteg itt is egy 39 éves férfibeteg volt, aki több ízben szenvedett a multiban vesekőroha-mokban, mely alkalmakkor kövek is távoztak szervezetéből. 1936 őszén 40-os lázzal, hidegrázással hozták be a beteget Steiner tanár cluji gyógyintézetébe. A beteg súlyos állapota azonnali műtétet igényelt. A műtét folyamán eltávolított vese elizsokósodott gö-cök valóságos halmazát mutatta. Az eset ér-dekességéhez hozzátartozik azon körülmény is, hogy a műtét után leláztalanodott beteg 18 napi lázmentes állapot után ismét rosszul lett és a tünetek alapján epehólyagműtét el-végzése vált szükségessé. Hogy az ezen egy-másután végzett két súlyos műtét mennyire sikerült, bizonyítja a betegnek a napokban írt és az előadó által felolvasott levele, mely-ben a meggyógyult beteg tudatja életmentő-jével, hogy a „lehető legjobban” érzi magát.

Az elhangzott előadás nagy tudományos értékét elismerve és kihangsúlyozva, hozzá-szóltak: dr. Mátyás Mátyás, dr. Grünwald és dr. Normand.

2. Dr. Vitányi László „A calciumanyagcsere élet- és kórtana” címen tart nagy szorgalom-ról és alapos felkészültségről tanuskodó elő-adást. A normális emberi szervezet napi mésszükséglete 0.5 és 1 kg között váltakoz-zik. A messzet a táplálékokból vesszük fel; élettani szerepe nagyfontosságú és sokoldalú: csontalkotó, gyulladáscsillapító, elősegíti a szív-működést, vízajtó, a vérárvadás fontos tényezője, a szervezet túlzérkenységi álla-potainak semlegesítője. Az organizmus messz-tartalmának kóros elváltozásai számos súlyos betegséget idéznek elő, u. m.: Recklinghau-sen-féle betegség, tetania (görcsös rohamok a gyermekekben), stb. Vitányi dr értékes előadását a hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta végig és az érte járó elismerés a hozzászóló dr. Wertheimer, dr. Vass, dr. Weisz F., dr. Grünwald, dr. Farkas I. és dr. Heller szavaiban is kifejezésre jutott. (dr k.—ő.)

— Uj látványossági törvény készül? Bucurestiből jelentik: A tövényelőkészítő tanács javaslattal foglalkozik, amelyet a belügy-minisztérium terjesztett elő s amely a látvá-nyosságokra vonatkozik.

— Göring üdülni ment. Berlinből jelentik: Göring tábornok légügyi miniszter felesé-gével ma Olaszországba utazott üdülni. Gö-ring Rómába is ellátogat.

UJ KELET Legújabb hírek

Anghelescu tanácskozási a székeleyek elrománosításáról

Bucuresti, április 21. Dr. Anghelescu nemzeti nevelésügyi miniszter ma Tárguművesen értekezletet tartott a székeley megyék vezető embereivel a székeley elem romanizációs akciójának megoldási lehetőségeivel foglalkozva.

Uj választási eredmények

Bucuresti, április 21. Caras megyében három községben választások voltak. Macisban a liberálisok 6, nemzeti parasztpártiak 4, Rudarban a liberálisok 3, nemzeti parasztpártiak 4, Bozovicion liberálisok 6, nemzeti parasztpártiak 4 mandátumot kaptak. Cavurlui megyében három községben a kormány 10, a nemzeti parasztpárt 2, georgisták 2, Frontul Românesc 1 mandátumot szereztek.

Bombamerénylet készült Sztalin ellen?

Berlin, április 21. (Rador). Moszkvából kapott magánjelentések szerint Ljadovot, a moszkvai kisszínház igazgatóját letartóztatták trockijista mesterkedések vádjával. Másik hír szerint azonban a letartóztatás egy, a Sztalin ellen tervezett merénnyel áll összefüggésben.

Moszkva, április 21. (Rador). A TASS-ügynökség felhatalmazást kapott annak a Berlinből származó híradásnak megcáfolására, amely szerint Moszkvában merénnyel készült volna Sztalin ellen és hogy a moszkvai kisszínházban levő páholyában bombákat tártak volna.

Leégett a craiovai Maracineanu cukorkagyár

Craiova, április 21. Ma reggel a Maracineanu cukorkagyárban tűz ütött ki, amely az épületet teljesen elpusztította. A kár meghaladja az ötmillió lejt.

Megkezdtek a bányatisztviselők nyelvvizsgáját

Basimare, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a minisztérium elrendelte az állami aranybányáknál és ércfeldolgozó üzemeknél állásban levő kisebbségi tisztviselők és munkások részére, hogy nyelvvizsgát kell tengeren.

A tisztviselők és művezetők vizsgáztatásának határpontját április 5-re állapította meg Lazarescu bányagazgató. Ekkor azonban, anélkül, hogy új határpont tűztek volna ki, nem tartották meg a vizsgát.

Most azonban újabb fordulat állott be. Lazarescu igazgató a tegnap Capnicra utazott, ahol megkezdte az ottani üzem kisebbségi tisztviselőinek és művezetőinek vizsgáztatását.

A bányagazgató minden üzemhez kimegy és a helyszínen tartja meg a vizsgákat úgy hogy ezek két héti is eltarthatnak.

Munkatársunk kérdést intézett Lazarescu bányagazgatóhoz a vizsgáztatásokkal kapcsolatban.

A bányagazgató kijelentette, hogy nincs mitől félniük a bányatisztviselőknek, mert a legjobb indulattal kezeli a dolgot, hiszen ő tudja, hogy a tisztviselőknek 99.9 százaléka, míg a munkásságnak 96 százaléka tud románul és ez inkább ellenőrzést jelent.

A bányamunkások vizsgáját július 1-től 15-ig fogják megtartani, mert addig időt kaptak a földművelők, hogy jobban tökéletesítsék magukat a román nyelv tudásánál.

Kitiltották a tárgyalóteremből Stelescu egyik gyilkosának védőjét

Kedvező tanuvalloások a vádlottak mellett

Bucuresti, április 21. Stelescu gyilkosai perének mai tárgyalásán Totolea tanu kedvező vallomást tesz a vádlottakra. Stelescu büszke embernek ismerték. Patrichi tanu a vasgárda becsületbírósi üléséről beszélt, amelyen Stelescu tisztázta magát a vádak alól és kijelentette, hogy továbbra is harcolni fog a mozgalomért.

Rundán ügyvéd kérte a tanut, miért állították becsületbírósi elé Stelescut. A tanu szerint Stelescut azzal vádolták meg, hogy erkölctelenül viselkedik, amennyiben olyan híreket terjesztett, hogy Codreanu pénzt kap más oldalról is mozgalmá számára. Stelescu az utóbbi időben kapcsolatba lépett Averescu marsallal, Pamfil Seicaruval és Luca Gheorghidával s megpróbált a mozgalom keretében maradni, csak hogy befejezze előre megfontolt tervét.

Ioniu tanu Bozantan vádlottról ad kedvező felvilágosítást, Ion Diaconescu rámutat arra, hogy Stelescu igaztalan kampányt vezetett Codreanu ellen a Cruciada Romanismulion keresztül. Stelescu álhíreket terjesztett, amelyek kompromittálták volna a vasgárda főnökét. Nicolae Totu elmondja, hogy Stelescu legjobb barátja volt, de be kell ismernie, hogy büszke volt. E tanu vallomása alatt az elnök és védelem között szóváltás keletkezik. Tell ügyvéd: Szót kérek! Elnök: Nem adom meg! Az incidens után az elnök úgy dönt, hogy Tell ügyvédet kitiltja a tárgyalóteremből.

A tárgyalás újakezdése után Radu Budisteanu ügyvéd a védők nevében tiltakozott Alex Tell védőnek a tárgyalásáról való kizárása ellen. Ezután folytatták a tanuk kihallgatását.

Göring Hitler és Mussolini találkozásának előkészítésére utazott Rómába?

Röder magyar hadügyminiszter berlini utazásának háttere

BERLIN, április 21. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Göring ma Rómába utazott Hitler kancellártól kapott rendkívül fontos megbízatással. Göring állítólag Mussolinival és Hitler találkozásának előkészítésére kapott utasítást. Másrészt Göring római útját összeköttetésbe hozzák Röder tábornok, magyar hadügyminiszter berlini látogatásával és Schuschnigg osztrák kancellár velencei útjával. Röder Berlinben beszélgetést folytatott von Neurath német külügyminiszterrel, Fritsch és Blomberg tábornokokkal, a német hadsereg vezetőivel. Röder berlini tárgyalásait nagyfontosságúnak tartják és arra következtetnek, hogy Németországot szorosán érdekli a középeurópai államok katonai helyzete.

Ebből a szempontból diplomáciai körökben úgy hiszik, hogy Mussolini és Hitler találkozására a végső simításokat adná meg bizonyos, már régebből táplált diplomáciai terveknek. Ugy látszik, hogy a német közvélemény már belefáradt abba, hogy minduntalan emlegetik a Róma-Berlin tengelyt anélkül, hogy ez a formula konkrét eredményeket jelentett volna a német külpolitika számára. A német kormány most ezt kívánja, hogy az olasz-német együttműködés azonnali eredményeket vonjon maga után a középeurópai helyzetben.

Szakadatlanul bombázzák Madridot a felkelők

Az angol kormány tudatta Francoval, hogy nem tűri hajóinak feltartóztatását

London, április 21. (Rador.) Az alsóházban hozzáintézt kérdésekre válaszolva, Sr Samuel Hoare, mint a tengerügyi hivatal első lordja kijelentette, hogy Anglia meg fogja védeni kereskedelmi hajóit a nyílt tengeren, akár hallgatnak ezek a hajók az admirális tanácsaira, akár nem. Az angol kormány tudatta Franco tábornokkal, hogy nem fogja eltűnni az angol hajóknak a nyílt tengeren való akadályoztatását és felelőssé teszi azon károkat, amiket esetleg a parti vizeken is tenne valamelyik angol hajóban. Az angol kormány — mondotta Hoare — másrészt tájékoztatva van arról, hogy a felkelők hajói több ízben is bombázták a bilbaói erődítményeket, de a parti ütegek nem tudták kárt tenni bennük. Az angol kormány értesült is, hogy Bilbaó kikötője előtt blokádnak van és a felkelők hajói aknákat is leraktak. A spanyol parti vizekre azonban nem küld hadihajókat az angol kormány.

Egyidejű londoni jelentés szerint a Brinkburn angol gőzös tegnap Sunerkand kikötőjébe érkezett, Bilbaóból jövet a hajó kapitánya elmondotta, hogy a Bilbaó blokádsáról szóló hírek túlzottak. Ő minden nehézség nélkül hagyta el a spanyol parti

vizeket. Több hadihajó közelítette meg a Brinkburt, de engedték folytatni útját.

A kormánytűzéség felgyújtotta a toledói fegyvergyárat

Madrid védelmi tanácsának jelentése szerint a kormány tűzserge bombázta Usera, Carabanchel, Carabitas körzeteit és a Los Franeces hidat. A jaramai fronton a felkelők kénytelenek voltak első vonalbeli állásaikat kiirteni. Egyidejűleg a felkelők tűzserge bombázta a fővárost. Több, mint 30 sebesült áldozata van a bombázásnak. Viszont a kormányerők által bombázott toledói fegyvergyár leégett és még tegnap délután is égett.

Constantai jelentés szerint a Zarozza spanyol petróleumszállítóhajó 4000 tonna petróleumtermékkel elindult Valenciába.

Madrid bombázása

Madrid, április 21. (Rador.) Madrid bombázása endszeresen folyik. A felkelők tűzserge állandóan srappelleket és gránátokat használ, hogy a pusztítás minél nagyobb legyen és hogy az áldozatok száma növekedjen. Ma reggel már 6 órakor robbantak a lövedékek a központi fekvésű negyedekben. Az áldozatok számát felbecsülni nehéz. Dél előtt

11 órakor a Havas tudósítója személyesen látott a Spanyol Bank épülete előtt az aszfalton öt hullát. Az Alvala és Oroszország utak kereszteződésénél hét sebesültet és egy halott asszonyt látott. A Gran Vian 15 sulyos sebesült tartózkodott az uccán. Igén sok ház falait vér festette. Egyik lövedék egy házszobába talált. Az áttört falon át egy házaspár holttestei látszanak. Az összes bulvárdokorok puskás emberek közlekednek. Nagy a forgalom a mentőautókban és katonai teherautókban. A délutáni órákban a bombázás nem szünetelt.

Katalónia ellenez minden közvetítést Franco tábornok és a kormány között

Barcelona, április 21. (Rador). Companys, a katalán kormányzó elnöke kijelentette a Havas tudósítójának, hogy ellenez minden közvetítést a spanyol vizsály elsimítása ügyében. Ilyen közvetítés azt jelentené, hogy Franco tábornoknak lehetővé tennék Spanyolország egy részének birtoklását. Viszont Katalónia nem akarja, hogy a militarizmus tovább uralkodjék Spanyolországban, sem hogy az európai támadó militarizmusok szövetsége továbbra is fennálljon.

London, április 21. Sir Samuel Hoare egy képviselő interpellációjára válaszolva közölte, hogy az angol kormánynak nincs tudomása azokról az erődítményekről, melyeket a németek a spanyol-marokkói tengelparton építettek volna. Ugy tudja, hogy az angol külügyminisztérium vizsgálat tárgyává tette ezt a kérdést.

Felkelő-törzsek megtámadtak egy hindu zászlóaljot

Bombay, április 21. Vaziristan tartományban, Razmak közelében, felkelő törzsek megtámadták egy hindu zászlóalj állomáshelyét. Eles harc után, amelynek során nyolc hindu katona elesett, a felkelők támadását visszaverték.

A lengyel nemzeti unió tábora nem vesz fel zsidókat

Varsó, április 21. Kowalewski, a nemzeti unió táboraának, Koc ezredes csoportjainak vezérkari főnöke nyilatkozatot adott a sajtónak a nemrég alakult új kormány-tábor jellegéről. Többek között a következőket mondotta:

— A mi alakulatunk nem párt, hanem az összes polgárok egy betömörítésére hivatott szervezet. Ma már az összes társadalmi rétegek és szakszervezetek is együttműködnek a nemzeti unió táboraival. Aki hozzánk beiratkozik, annak ki kell lépnie minden pártból.

Arról a kérdéstről, hogy zsidók is tagjai lehetnek-e a nemzeti uniónak, Kowalewski a következőket mondotta:

— A mi mozgalmunk eltilti az antiszemita kilengéseket és gyakorlati megoldást keres a zsidókérdésre. A zsidó nemzetet a nemzetiség szempontjából kell értelmezni. Egy lengyel lehet katolikus, mohamedán, vagy zsidó vallású is, de a nemzeti unió tábora csak lengyeleket vehet fel, mint ahogy a Cionista Szervezetnek is csak zsidók lehetnek a tagjai.

Kowalewski végül kijelentette, hogy a nemzeti unió tábora független a kormánytól.

Az 1937. II. negyedi importengedélyek kiadása, miután a kérvények osztályozása és a disponibilitások megállapítása már megtörtént, rövidesen meg fog kezdődni. A BNR által meghatározott disponibilitás 2.900 millió lejt tesz ki, amelyből németországi importra 830 millió lejt esik. A nyersanyagokra vonatkozó transzfervizumok soron kívül lesznek megadva.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baroa L. Pop 16
Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postak
pikito la nu
No. 224715/92

10. Telefon: 8
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havonta
félre 12, egész
délre: Havonta
KELET " a tr
szidóság egyet
ja. Cikkeink u
forrás megjelöl

Kih

Rende
szárn

A „re

BUCURE
zeti munkav
ylosabb az e
bói áll és az
AZ ELS
hogy — a n
ország által
tározat alap
nagy bármel
skintetében.
A MASO
jának meg
zakasz ren
ely cég el
peztériumok
stos külön
és jogú
Kalmazása te
A HAR
dekrétum al
A 4. SZ
rendelet vég

A fenti rend
kerüli az etni
hogy ezáltal
annál erősebb
iparvállalatok
egyetlen tollv
mány által bi
kat, amelyeke
harcolt ki ma
teti a kereske
és mélyen bel
lagosságába
dekrétum nem
egzisztenciájá
mas arra, ho
megzavarja és
szolgáltatason
eredményben
egész ország
szolgálják.

Még a

Mondanunk
a formában v
megkülönbözt
tűzők az alb
rendelkezéseib
latok személy
és „elosztása
joga, amelyet
szükségessége
közigazgatási
vállalatok élé
azt jelentik, h
gát olyan álla
tani, aminőt
egyedül a né
kált. A magá
biztosok sem
viselőik bármil
megrendszabá
ban egyértelm
kosság 0.60 sz
is egészen egy
vállalatnál, an
lője van. Má
A Harmadik E
A romániai
tiltakozó sz
felsőbb érdeke
kisebbségi lét